

မြတ်မူဒ္ဓ၏ ဘသီဝ္မာ ၆၁၁နာတော်

The Teaching of The Buddha in Abhidhamma

ရန်ကုန်တိုင်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်
မဟာသိမ်တော်ကြီးပရီယတ္ထိဘသင်တိက်၊ ပဟနနာယက
နိုင်ငံတော်ပရီယတ္ထိဘသန္တာဘဏ္ဍသိုလ်(ရန်ကုန်)
ဒုတိယပါဘေကွဲချုပ်ဆရာတော်

**အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ
ဘဒ္ဒန္တတူမာရထောဝါ**

(၁၀၉။ တင်ပြုပြု၍ ၁၀၈။)

ဘသနာ - ၂၀၁၃

ကောက် - ၁၃၇၁

ခရစ် - ၂၀၁၀

ဓမ္မပါလစဉ် (၅၄)

မြတ်လွှာ ၏

အသိဝါယာ အသနာတော်

ရန်ကုန်မြို့၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊

မဟာသိမ်တော်ကြီး၊ ပရိယတ္ထိစာသင်တိုက်၊ ပစာနာယက

နိုင်ငံတော်ပရိယတ္ထိသာသနူတဗ္ဗာသိုလ်(ရန်ကုန်)

ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်

အဂ္ဂမဟာပန္တိတ

ဘဒ္ဒန္တမာရထော်

(စုစုညွှေးဘင်္ဂြီဒြေ ရွှေးချောင်းသည်။)

တိုက်တွန်းချက်

- ၁။ တစ်နွဲတွင် တက္ကသိလ်ရှင်သီရိက “မိမိထံ စာတိုက်ကနေ၍” “အဘိ ဓမ္မာရာသုတေသန” ခါးစဉ်ဖြင့် စာတစ်စောင် ရောက်ရှိလာပါကြောင်း” လျှောက်ထားလာပါသည်။ ယင်းစာစောင်၏ ဆိုလိုရင်းမှာ-
- (က) အဘိဓမ္မာပိဋကတ်သည် ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က မရှိ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဟောသ ရေးသားခါမှ ပေါ်လာသည်။
 - (ခ) သုတေသနပိဋက၍ အဘိဓမ္မာဝါဟာရများကို သံဂါယနာမထောင်များက ချွဲထွင်ပြီး ရေးသားခြင်းကြောင့် “အဘိဓမ္မာ”ဟု ပေါ်လာသည်။
 - (ဂ) မဟာပဒသလေးပါး၌ ချကြည့်လျှင် အဘိဓမ္မာမရှိ။
 - (ဃ) အချို့ဓမ္မကထိက ဆရာတော်များ၏ မိဘကျေးဇူးဆပ် တရား ဟောပြောချက်ကိုယူ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် ကို ပျက်ရယ်ပြုထားသည်။
 - (င) အဋ္ဌထကာများကို မယုံကြည့်သင့်ပုံကို တိုက်ခိုက်ရေးထားသည် ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
- ၂။ မိမိ၏ ဒုဇဌာန် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ သီတင်းသုံးနေသော ဆရာတော်တစ်ပါး ကလည်း “ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်နေသော မြန်မာသံယာအချို့” “အဘိဓမ္မာ သင်စာရာမလို့၊ ဘုရားဟောမဟုတ် အဋ္ဌကထာကလည်း အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဟောသ ရေးချင်တာတွေ ရေးထားတာ သင်စာရာမလို့” ဟုပြော ဆိုနေကြောင်း” မိန်ကြားဖူးပါသည်။
- ၃။ ပုပ္ပါးဗုဒ္ဓဘာသာ တက္ကသိလ်များ ညီလာခံနှင့် စစ်ကိုင်းသီတုရှု ကုမ္ပါ ဗုဒ္ဓတက္ကသိလ် ဒုတိယအကြိုစ် ဗုဒ္ဓဘာသာ တက္ကသိလ်များ ညီလာခံ တို့၌လည်း “အဘိဓမ္မာ ဘုရားဟောမဟုတ်” ဟူသော ပြဿနာများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။

(ခ)

မြတ်စွဲ၏ အဘဝ္မာဒေသရှတ်

- ၄။ ထိကြာင့် အဘဝ္မာနှင့်ဆက်စပ်၍ ပါဌီတော်, အငြကာယာ, ဦးကာလာ သာကဗျား ရှာဖွေသင့်ပြီဟု တွေးတော်၍ တိပိဋက ပါဌီ မြန်မာ အဘရာန်ကျမ်းကြီးများ၏ အကူအညီဖြင့် မိမိညာ၏မိသမျှ အဘဝ္မာသာက ပါဌီများကို ထုတ်ဖော် ရှာဖွံ့ဖြိုး အဘဝ္မာပြသနာ အဖြေများကို ပြရှုခဲ့ပါသည်။
- ၅။ မြန်မာ ပါဌီအကွရာများကို အရှင်စိန္တာဝရ (ကထိက၊ ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ ပါဌီစာပော်နာ၊ န-ပ-သ)နှင့် တပည့်ဖြစ်သူ ဒေါက်တာအရှင်ညက္ခာ (မြတ်ကျိုး) (မဟာသိမ်တော်ကြီး)တို့က ရိုမန်လှုအကွရာဖြင့် ဖလှယ်ပေးကြပါသည်။
- ၆။ ဒေါက်တာအရှင်ညက္ခာနှင့် တပည့်-မောင်ညီတို့က ကွန်ပျူးတာစာစီပြီး စာအုပ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။
- ၇။ မဏိဇောတမဂ္ဂဇိုင်း အမှတ် (၂)မှ သီတရိုဆရာတော်၏ ဆောင်းပါးနှင့် မိမိညာ၏မိသမျှ ရှင်းလင်းချက်များကို ရေးသားပြုစပ်း လိုအပ်သူများ အသုံးပြု နိုင်ရန် ဤစာအုပ်ငယ်ကို ဖြန်ချီလိုက်ပါသည်။
- စွမ်းနိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း မိမိထက် ကောင်းမွန်သော စာတမ်းသာကဗျားဖြင့် “အဘဝ္မာဒေသနာတော် မကွယ်ပရေးအတွက်” ကြိုတင်ပြင်ဆင် ကာကွယ်ရေးစာပေများကို အသိညာ၏ပညာရှိသူများ အဘဝ္မာ ဖျက်ဆီးရေး ပုဂ္ဂိုလ်များ မဖြစ်အောင် စာအုပ်စာပေများဖြင့် ထုတ်ဖော်ရေးသားကြပါရန် အထူးတောင်းပန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။

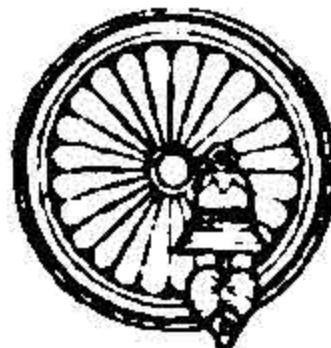
ဘဒ္ဒန္တကုမာရ

(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတာ)

ဒုတိယပါမော်ချုပ်ဆရာတော်

နိုင်ငံတော်ဟနိယတ္ထိသာသနုတ္ထာသိုလ် (ရန်ကုန်)

၁၉-၁-၂၀၁၀၊ စနေနေ့။

**ပြတ်စွဲ၏ အဘိဓာဇ္ဇနတော်
(သိပုလု)
သဘဝဓမ္မဘရ ပြင်အောင်ရ**

နမော တသာ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္မာဒ္ဓသာ

ပုံး ပုံးပုံးယျာတိ သူတ္ထန္တိ ထိကာသံ ကာရာပေတွာ
ရန်ယံ ပါ အဘိဓာဇ္ဇနတော် ပုံးပုံးပုံးပုံး

[ပါစိတ္ထိယပါဉ္စ၊ ၉-ဆတ္ထပါဟနဝို၊
၁၂-ဒီဒသမ (အနောကာသကတ
သိက္ခာပဒါ) ၈။၂။၄၆၀။]

Pañham puccheyyāti suttante okāsam kārāpettvā
vinayam vā abhidhammam vā pucchatī.

[Pācittiyapāli. 9- Chattupāhanavagga.
12- Dvādasama (Anokāsakata) sikkhāpada.
Vi, II. 460.]

(J)

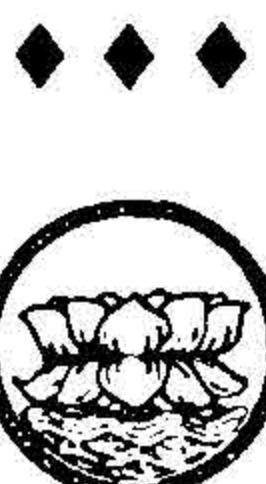
ඩුර්දුල් තාච්ඡාච්චාන්

පුද්ගලි සිගුමෙ . . . පද්ධ්‍යලා ගොත් ආණුරිවිස් එ වැක්කීම්හාස් එ අවිචාරණිකාය සිගුාය සිගුාපෙත් ඇ ආට්පුහුණ්‍රියකාය සිගුාය උනෙත් ඇ ඇඟුණේ උනෙත් ඇ ඇරිනයේ උනෙත් උපක් සිද්ධිගත බුදා උනෙත් ඇ නැංශි බේ සිගුමෙ පුද්ගල්හි වෘත්තාගතෙන සිගුණා උපයුතාපෙත් ඇ අවිචාරණා පිතුපුරා වෘත්තාගෙරා උපදාපෙතුවා॥

[අනුයාරිදාකා මහාංග්‍රාම-මහාච්‍රක
ජි-උපයුතාපෙතාපුදුකා॥ 81 3A 82-83]

= Pañcahi bhikkhave . . . paṭibalo hoti antevāsim vā saddhivihārim vā abhisamācarikāya sikkhāya sikkhāpetum. Ādibrahmacariyakāya sikkhāya vinetum. Abhidhamme vinetum. Abhivinaye vinetum. Uppannam ditṭhigatam dhammadto vivecetum. Imehi kho bhikkhave pañcahaṅgehi samannāgatena bhikkhunā upasampādetabbam. Nissayo dātabbo. samanero upatṭhāpetabbā.

[Vinayapiṭaka, Mahāvagga, 1- Mahākhandhaka
23- Upasampādetabbapañcaka. Vi, III, 92-93.]

- = အဘိဝမ္မာ (ပိ.၃။ ၉၂-၃)တိ နာမရူပပရိစွဲအေး ဝန်တုံးန
ပဋိဗလောတိ အထွော်။ [ပိ.၄၁။ ၂။ ၂၇၁]
- = Abhidhamme (Vi, III, 92-93)ti nāmarūpa paricchede
vinetum na patibaloti attho.
[Vi, tṭha, III. 271.]
- ◆ ◆ ◆
- = အဘိဝမ္မာတိ လက္ခဏရသာဒိဝသေန ပရိစွဲနဲ့ နာမရူပမ္မာ။
[ပမတိ၂။၂၀]
- = Abhidhamme (Vi, III, 92-93)ti nāmarūpaparicchede
vinetum na patibaloti attho.
[Vi, tṭha, III. 271.] Abhidhammeti
lakkhaṇa rasādivasena paricchanne
nāmarūpadhamme.
[Vimati, II. 20.]
- ◆ ◆ ◆
- = အဘိဝမ္မာတိ နာမရူပပရိစွဲအေး။ [သာရတ္ထာ၃။ ၄၀။]
- = Abhidhammeti nāmarūpaparicchede.
[Sārattha, III. 40.]

◆ ◆ ◆

(၄)

ပြတ်စွဲ၏ အဘဝ္မာဒေသနတော်

ပုန် စ ပရံ အာဂုသော ဘိက္ခါ ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမု-
ဒီဟာရော၊ အဘိဝမွှေ အဘိဝနယ် ညျှောရပါပေါ်ရွှေ၊ . . . အယံ ပိ
ဓမ္မာ နာထက်ရဏော။

[ဒီယနီကာယ၊ ပါထိကဝ္မာ၁၀-သရီတီသူတ္ထာ။ ဒသကာ
ဒီ၊ ၃။ ၂၂၂]

[အရှုတ္ထရနီကာယ၊ ဒသကနိပါတာ၁၁-ပဋိမပဏ္ဍာသကာ
၂-နာထဝ္မာ၊ ၆-အာဟုနေယဉ်သူတ္ထာ၊ အံ၃။၂၇၅-၆။]

= Puna ca param āvuso bhikkhu dhammadakāmo hoti piyasamudāhāro. Abhidhamme abhivinaye uṭārapāmojjo. . . . Ayam pi dhammo nāthakarano.

[Dīghanikāya, Pāthikavagga, 10- Saṅghītisutta.
dasaka. Dī, III. 222.]

[Aṅguttaranekāya. Dasakanipāta.
1- Pathamapaññāsaka, 2. Nāthavagga. 6- Āhuneyyasutta.
Am, III, 275-6.]

◆ ◆ ◆

= အဘိဝမွှေ အဘိဝနယ်တိ ထွေ ဓမ္မာ အဘိဝမွှေ၊ ပိနယ်
အဘိဝနယ်တိ စတုကြံ ဝေဒီတဗုံ။ တထွေ ဓမ္မာတိ သုတ္တနိပိဋ္ဌကံ၊
အဘိဝမွှေတိ သတ္တပကရဏာနီ။ . . . အထဝါ သုတ္တနိပိဋ္ဌကံမှိ
အဘိဝမွှေပိဋ္ဌကံမှိ ဓမ္မာ ဝေ၊ မဂ္ဂဖလာနီ အဘိဝမွှေ။

[ဒီ၃၄၁ ၃။ ၂၃၀။ အံ၃၄၁။၂၉၁]

- = Abhidhamme abhivinayeti ettha dhammo abhidhammo, vinayo abhivinayoti catukkam veditabbam. Tattha dhammadoti suttantapiṭakam. Abhidhammoti sattapakarañāni. . . . Athavā suttantapiṭakampi abhidhammapiṭakampi dhammo eva. Maggaphalāni abhidhammo.

[Dī, tṭha, III. 230. Am, tṭha, III, 292.]

- အဘိဓမ္မာ သတ္တပကရဏာနဲ့ အစိကာ အဘိဝိသိဒ္ဓာ စပရိယတ္ထိဓမ္မာတိ ကတွော်။
- ဓမ္မာ ၂၀ ပိဋကဓိယသာပိ ပရိယတ္ထိဓမ္မာဝတော်။ မရှဖလာနဲ့ အဘိဓမ္မာ နိဗ္ဗာနဓမ္မသု အဘိမုခေါတိ ကတွော်။

(ဒိန္ဒာ ၃၁၂၆)

(အံ၊ နို့၊ ၃၁၃၀-၉)

- = Abhidhammo sattapakarañāni adhiko abhivisittho ca pariyattidhammoti katvā.
- = Dhammo eva piṭakadvayassāpi pariyattidhammadbhāvato. Maggaphalāni abhidhammo nibbānadharmassa abhimukhoti katvā.

[Dī, tī, III. 266. Am, tī, III, 308-9.]

[Visuddhi, II. 19.]

(၆)

မြတ်စုဒ် အဘိဝ္ဗာဒေသနတော်

= ကဲရာဂုသော သာရိပုထဲ ဒွေ ဘိက္ခ။ အဘိဓမ္မကထံ ကထော်
တော် အညမညံ့ ပုံး ပုစ္ဆိုး အညမညသု ပုံး ပုံး ပုံး ဝိသုဇ္ဈိုး
နော စ သံသာဒော်း ပုံး စ နေသံ ကထာပဝတိနီ ဟောတိ။
ဝေရှုပေန ခေါ် အာဂုသော သာရိပုထဲ ဘိက္ခနာ ဂေါသိုင်သာလဝန်
သောဘောယျာတိ။

[မဏ්සුမန්ကාය၊ မූලပဏ්‍රවාචාර-မဟායුမගဝဏ္ဍ၊
၂-မဟාဂေါသိုင်သုတ်။ မ၊ ၂၅။ ၁၃၆-၈။]

= Idhāvuso sāriputta dve bhikkhu abhidhamma-katham kathenti. Te aññamaññam pañham pucchanti. Aññamaññassa pañham putthā vissajjenti. No ca samsādenti. Dhammī ca nesam kathāpavattinī hoti. Evarūpena kho āvuso sāriputta bhikkhunā gosiṅgasālavanam sobheyyāti.

[Majjimanikāya Mūlapaṇḍitā.
4- Mahāyamakavagga.

2-Mahāgosiṅgasutta. Ma, II, 136-7.]

= အာရည်ကေနာဂုသော ဘိက္ခနာ အဘိဓမ္မ အဘိဓနယ
ယောဂါ ကရဏီယော။ သန္တာဂုသော အာရည်ကံ ဘိက္ခုံ
အဘိဓမ္မ အဘိဓနယ ပုံး ပုံးတာရော။

[မဏ්සුမန්ကාය၊ မဏ්සුမပဏ්‍රවාචාရ-ဘိက္ခဝဏ္ဍ၊
၉-ဂေါလိယာနီသုတ္တာ၊ မ၊ ၂၅။၁၃၆]

= Āraññikenāvuso bhikkhunā abhidhamme
abhivinaye yogo karaṇīyo. Santāvuso āraññikam
bhikkhum abhidhamme abhivinaye pañham pucchitāro.

[Majjhimanikāya, Majhipaññāsa, 2, Bhikkhuvagga,
9- Goliyānisutta, Ma, II, 136.]

◆ ◆ ◆

(ଭାବୁ ରା ଚନ୍ଦ୍ର)

= Abhidhamme abhivinayeti abhidhammapitake-
ceva vinayapitake ca pālivasena ceva atṭhakathā-vasena
ca yogo karanīyo. Sabbantimena hi paricchedena
abhidhamme dukatikamātikāhi saddhim dhamma-
hadayavibhaṅgam vinā na vattati.

[Ma, ttha, III. 129.]

◆ ◆ ◆

= အဘိဝမွေ အဘိဝနယေ ယောဂါတီ ကူမိနာ ဘာဝနာပညာ
ညွှန်ရှိမန်သုရမွေ ယောဂါ ပကာသိတော်။ ယောဂါတီ ၁
ပရီစယာ ဘဝယာဝသေန။ (မင့်၊ ၃၁၃)

(၈)

မြတ်စွဲ၏ အကိစ္စဒေသနတော်

= Abhidhamme abhivinaye yogoti iminā bhāvanā-paññā uttarimanussadhamme yogo pakāsito. Yogoti ca paricayo uggaṇhavasena.

[Ma, tī, III. 83.]

◆ ◆ ◆

= ပုန် စ ပရု ဘိက္ခဝေ ဘိဝါယန္တိ ဘိက္ခ။ အနာဂတဗုဒ္ဓန အဘာဝတကာယာ အဘာဝတသီလာ အဘာဝတစိတ္တာ အဘာဝတပညာ၊ တေ အဘာဝတကာယာ သမာနာ အဘာဝတသီလာ အဘာဝတစိတ္တာ အဘာဝတပညာ အဘိဓမ္မကထံ ဝေဒလျကထံ ကထောက် ကဏ္ဍ ပုံး ဉာဏ်မာနာ နှင့် ပုံးမျိုးယန္တိ။

[အဂိုဒ္ဓရ၊ ပဋိကနိပါတာ၊ J-ဒုတိယပဏ္ဍာသက၊

(၈) ၃-ယောဓာနိဝဝ္ဂ၊ တတိယအနာဂတဘယသူတ္တာ။

အံ၊ J^{II} ၉၄]

= Puna ca param bhikkhave bhavissanti bhikkhū anāgatamaddhānam abhāvitakāyā abhāvitasīlā abhāvita-cittā abhāvitapaññā. Te abhāvitakāyā samānā abhāvita-sīlā abhāvitacittā abhāvitapaññā. Abhidhammakatham vedallakatham kathentā kaṇham dhammam okkama-mānāna bujjhassanti.

[Aṅguttaranikāya, Pañcakanipāta,

2- Dutiyapaññāsaka,

(8) 3- Yodhājīvavagga, Tatiyaanāgatabhayasutta.

Am, II, 94.]

◆ ◆ ◆

- = အဘိဓမ္မကထန္တိ သီလာဒီဉာဏ်မဓမ္မကထံ။ ၃၀၁၍၍ကထန္တိ ၃၀၂၄၄သံယုတ္တိ ဉာဏ်မိသကကထံ။ [အံ့ဩရာရာ]
- = Abhidhammakathanti sīlādiuttamadhammakatham. Vedallakathanti vedapaṭisamayuttam nāñamissaka-katham.

-

[Am, tṭha, III. 73.]

◆◆◆

- = တန် ခေါ် ပန် သမယန သမ္မဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခာ။ ပစ္စာဘတ္တိ ပိဏ္ဍာပါတပဋိက္ခနာ မဏ္ဍာလမာငွေ သန္တသိန္တာ သန္တပတိတာ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တိ။

[အင်္ဂတ္တရ၊ ဆက္နိပါတ၊ J-ဒတိယပဏ္ဍာသက၊ ၆-မဟာဝဂ္ဂ၊ ၆-ဟတ္တိသာရိပုဂ္ဂသုတ္တိ။ အံ့၂၃၄၄-၅။]

- = Tena kho pana samayena sambahulā therā bhikkhū pacchābhattam piṇḍapātapaṭikkantā maṇḍalamāle sannisinnā sannipatitā abhidhammakatham kathenti.

[Aṅguttaranikāya, Chakkanipāta, 2- Dutiyapaññāsaka, 6-Mahāvagga, 6-Hatthisāriputtasutta. Am, II, 344-5.]

◆◆◆

- = အဘိဓမ္မကထန္တိ အဘိဓမ္မမိသကံ ကထံ။ [အံ့ဩရာသာ]
- = Abhidhammakathanti abhidhammamissakam kataṁ.

[Am, tṭha, III. 131.]

◆◆◆

၃၅။ ... တေသွေ ပဲ့ ဘိက္ခဝေ သမဂ္ဂနဲ့ သမ္မာဒေသနနာနဲ့
အပိုဝင်မာနာနဲ့ သိက္ခတံ သိယံသူ ဖွဲ့ ဘိက္ခ။ အဘဝ္မာဒေ
နာနာဝါဒ။

[မန္တီမနိကာယ၊ ဉာဏ်ပဋ္ဌာသ၊ ၁-၂၀၃ဘဝ္မာ၊
၃-ကိန္ဒိသုတ္တ၊ ၁၃။ ၂၅]

= 35. Tesañca vo bhikkhave samaggānam
sammodamānānam avivadamānānam sikkhitam siyam
dve bhikkhū abhidhamme nānāvādā.

[Majjhimanikāya, Uparipaññāsa, 1, Devadahavagga,
3- Kintisutta, Ma, III, 27.]

= အဘဝ္မာဒေတိ ဂိသိငှေ့ ဓမ္မာ၊ ကူမေသူ သတ္တတိသ ဖောရိပက္ခိယ
ဓမ္မသူတိ အထွော။ [မာနာ ၄။ ၁၈]

= Abhidhammeti visitthe dhamme. Imesu sattatiṁsa
bodhipakkhiyadhammesūti attho.

[Ma, tṭha, IV. 18.]

= အဘဝ္မာ ခဲ့ ပန အဘဝိရနယေ ပုံး ပုံး သံသာဇ္ဈတိ နော
ဂိသုဇ္ဈတိ၊ ကူးမသု န ဝဏ္ဏသွို့ ဝဒါမိ။

[အရှုတ္ထရနိကာယ၊ ၃-တတိယပဏ္ဍာသက၊ (၁၄)

၄-ယောဓာနိဝ္မာ၊ ၉-အသာပရသသုတ္တ။

အံသ၊ ၂၉၃။]

= Abhidhamme kho pana abhivinaye pañham puṭṭho samsādeti no vissajjeti. Idamassa na vanṇasmiṁ vadāmi.

[Aṅguttaranikāya, Tikanipāta, 3- Tatiyapanṇāsaka,
(14) 4- Yodhājīvavagga, 9- Assaparassasutta,

Am, I, 293.]

= တာဝတီသဘဝန္တ ပဏ္ဍာကမ္မလသိတယံ ဝသံ ဥပဂန္ဓာ
အဘိဓမ္မကထံ ဒေသေတု ဂတောတီ။ [အံပြ၊ ၁။ ၉၅]

= Tāvatiṁsabhavane pañḍukambalasilāyam vassam
upagantvā abhidhammakatham desetum gatoti.

[Am, tṭha, I, 97.]

= သူတ္တာနဲ့ အဘိဓမ္မနဲ့ ဝန်ယွာပါ ကောင်း။
နုဝင်း ပုဒ္ဓဝစ်နံး၊ သော ဓမ္မသဘာ တော်။

[ခုခုကနိကာယာ-ပုဒ္ဓဝို့၊ ဥပါလိထေရာပဒါန၊
အပာ ၁။ ငြော အပာ ၄၃၊ ၁။ ၃၂၂။]

= Suttantam abhidhammañca,
vinayañcāpi kevalam.
navaṅgam buddhavacanam,
esā dhammasabhā tava.

[Khuddakanikāya. 1- Buddhavagga. Upālitherāpadāna.

Apa, I, 48. Apa, tṭha, I, 322.]

(၁၂)

မြတ်ရုဒ္ဓ၏ အဘိဝဗ္ဗဒေသနတော်

- = တသာ ငံး ဟောတိ “အယံ ခေါ် အာယသွာ ဂိန်ယရရော
... ဓမ္မကထိကော၊ အာဘိဓမ္မကော။ ...
- = သော လာဘဟောတု လာဘပစ္စယာ လာဘကာရဏာ လာဘ-
ဘိနိဗ္ဗတ္ထိယာ လာဘံ ပရိပါစေနော အဘိဓမ္မ ပရိယာပုဏာတိ၊
ဝေါ် လာဘကမျာတာ သိက္ခတိ။
- = ကူး ဘိက္ခု နဲ့ လာဘဟောတု နဲ့ လာဘပစ္စယာ နဲ့ လာဘ^၁
ကာရဏာ နဲ့ လာဘဘိနိဗ္ဗတ္ထိယာ နဲ့ လာဘံ ပရိပါစေနော
ယာဝဒေဝ အတ္ထဒနတ္ထာယ အတ္ထသမတ္ထာယ အတ္ထပရိနိဗ္ဗ
ပနတ္ထာယ သုတ္ထနဲ့ ပရိယာပုဏာတိ၊ ဂိန်ယံ ပရိယာပုဏာတိ၊
အဘိဓမ္မ ပရိယာပုဏာတိ၊ ဝေါ် နဲ့ လာဘကမျာတာ သိက္ခတိ။

[မဟာနိ။ ၁၈။]

[ရုဒ္ဓကနိကာယ၊ မဟာနိဒ္ဓသာ-အဋီကဝါး၊
၁၀-ပုရဘဒသုတ္ထနိဒ္ဓသာ။]

- = Tassa evam hoti “Ayam kho āyasmā vinayadhero . . . dhammakathiko. Ābhidhammiko. . . .
- = So lābhahetu lābhapaccayā lābhakāraṇā lābhābhinibbattiyā lābhām paripācento abhidhammām pariyaṇapuṇāti. Evampi lābhakamyatā sikkhati.
- = Idha bhikkhu na lābhahetu na lābhapaccayā na lābhakāraṇā na lābhābhinibbattiyā na lābhām paripācento

yāvadeva attadamanatthāya atta-samatthāya
 attaparinibbāpanatthāya suttantam pariyāpuṇāti. vinayam
 pariyāpuṇāti. Abhidhamm pariyoṇāti. Evampi na
 lābhakamyatā sikkhati.

- [Mahāni. 183. Khuddakanikāya, Mahāniddesa,
 1- Atṭakavagga. 10- Purābheda-suttaniddesa.]

= ကေနဖြန့် အဘိဝမွှာ? ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မိသေသဖြန့် အတိရေက
 စိသေသတ္တိပကာ ဟေတ္တ အဘိသဒ္ဒါ။

[အဘိဒ္ဒာသာရာမူလန္ဒာသာ၂၂-၃။ အနုန္ဒာသာ၂၂-၃။]

= Kenatthena abhidhammo? dhammātireka
 dhammavisesatthena atireka visesatthadīpako hettha abhi-
 saddo.

[Abhi, tīha, I, 3.
 Mūla, tī, I, 12-3. Anu, tī, I, 12-3.]

= ယံ ထွေ ဂုဏ်ပန္နာ၊ သလက္ဌဏာ ပူဇိုတာ ပရိစိန္တာ။
 ဂုဏ်ပန္နာ စ ဓမ္မ၊ အဘိဝမွှာ တေန အကျာတောာာ။

[စိဒ္ဒာသာ၁၇၁၁၊ စိဒ္ဒာသာ၁၇၀၁၊ မူလန္ဒာသာ၂၃၁-၃။]

= Yam ettha vuddhimanto,
salakkhaṇā pūjītā paricchinnā.
vuttādhikā ca dhammā,
abhidhammo tena akkhāto.

[Vi, tṭha, I, 16. Dī, tṭha, I, 18.
Mūlaṭī, I, 20. Sārattha, I, 71-3.]

= ယထ္တ ခန္ဓာဒယော နိပ္ပဒေသန ဂိဘထ္တာ၊ သော အဘိဝမ္မာ
နာမာ။

[မူလန္ဒာ ၃၂၂၄]

= Yattha khandhā nippadesena vibhattā. So
abhidhammo nāma.

[Mūlaṭī, III. 24.]

- အဘိဝမ္မာကထာ နိပ္ပရිယာယ ဒေသနာ။ [အဘိဒ္ဒာ ၃၂၃၉]

= Abhidhammakathā nippariyāya desanā.

(Abhi, tṭha, III. 39)

- ආට්ඨඛම්මෙහි තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ අප්‍රාග්‍රහණයේ අවශ්‍ය නිශ්චිත තැන් තැන්
ආට්ඨඛම්මෙහි තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ අවශ්‍ය නිශ්චිත තැන් තැන්
[සිංහල ස්වර්ග ප්‍රජාවාදී මාධ්‍ය ප්‍රකාශක]

= Abhidhammeti cittuppādakande appamaññā-vibhaṅgādīsu ca tattha tattha abhidhamma padesesu.

[Visuddhi, tī, I. 388.]

= තයා මාවේ ආප්‍රාග්‍රහණයේ ආට්ඨඛම්මෙහි තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ අවශ්‍ය නිශ්චිත තැන් තැන්
[සිංහල ස්වර්ග ප්‍රජාවාදී මාධ්‍ය ප්‍රකාශක]

= Tayo māse abbocchinnam abhidhammakatham kathesi.

[Visuddhi, II. 19.]

= ලැබූ මෙය භාව්‍ය මාන්‍ය නිශ්චිත තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ ආට්ඨඛම්මෙහි තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ අවශ්‍ය නිශ්චිත තැන් තැන්
(ආට්ඨඛම්මෙහි තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ ආට්ඨඛම්මෙහි තිසුම්ප්‍රාග්‍රහණයේ අවශ්‍ය නිශ්චිත තැන් තැන්)

= Iti me bhāsamānassa abhidhammakatham imam.

[Abhi, tīha, I. 2.]

(၁၆)

ပြတ်စုဒ္ဓ၏ အဘိဝဖွာဒေသနတော်

= အဘိဝမွဲကထာ မရှုံး အေဝါနံ သမ္မဝတ္ထယိ။ (အဘိဝနှင့် ၁၃)

= Abhidhammakathā maggam,
Devānam sampavattayi.

[Abhi, tṭha, I. 3.]

= တေန သဗ္ဗည္တညာဏမောင် အဘိဝမွဲကထာယ သမုပ္နာနဘာဝ
သမတ္ထံး။ . . . အဘိဝမွဲကထာယ အသာရာရဏဘာဝံ။

(ပုလန္ဒာ၊ ၁၁၈)

= Tena sabbaññutaññāñameva abhidhammakathāya
samutṭhanabhāve samattham. . . abhidhamma-kathāya
asādhāraṇabhbāvam.

[Mūla, tī, I, 8]

= အဘိဝမွဲကထနှင့် အဘိဝမွဲနှင့်ကထံး။ (ပုလန္ဒာ၊ ၁၁၉)

= - Abhidhammakathanti abhidhammatṭhakatham.

[Mūla, tī, I, 11]

= မဂ္ဂါတီ ဥပါယော၊ ခန္ဓာယတနာဒီနံ ကုသလာဒီန္မာ စမ္မာနံ
အဝေးသာသ သစ္ပပဋိဝေသသော ဝါ ဥပါယဘာဝတော် “အဘိဝမွဲ
ကထာမဂ္ဂါ”တိ ဂုဏ္ဍား။ ပုနောက ဝါ မဂ္ဂါတီ ဂုဏ္ဍား။ သော ဟိ
ဒီယတ္တာ မဂ္ဂါ ဝိယာတိ မဂ္ဂါ၊ တသ္တာ အဘိဝမွဲကထာ ပုနောက
အဘိဝမွဲကထာ မဂ္ဂါတီ ဂုဏ္ဍား။ (ပုလန္ဒာ၊ ၁၁၈-၉။)

= Maggoti upāyo. Khandhāyatanañdīnam kusalā-
dīnañca dhammānam avabodhassa saccapaṭi-vedhasseva
vā upāyabhābhāvato “Abhidhamma-kathāmaggo”ti vutto.
Pabandho vā maggoti vuccati. So hi dīghattā maggo
viyāti maggo. Tasmā abhidhammakathā pabandho
abhidhamma-kthā maggoti vutto.

[Mūla, tī, I, 8-9.]

◆ ◆ ◆

= ၂၀၆၇ သုပ္ပါ ၄၅၀၁နံ ပဋိကသိဒ္ဓတိကာလေ
သရီယန္တနှင့် မဟာကသပ္ပါများ၏ ဝသိကဏ္ဍ “အယံ ဓမ္မာ အယံ
ဝန်ယော ကူးပဲ ပဋိမ္မာၤ၀၁နံ၊ ကူးပဲ မန္မာၤ၀၁နံ၊ ကူးပဲ ပစ္စမ္မာၤ၀၁နံ၊
ကူးပဲ ရန်ယပိဋက္ကာ၊ ကူးပဲ သုတ္တန္တပိဋက္ကာ၊ ကူးပဲ အဘိဓမ္မပိဋက္ကာ၊ အယံ
ဒီယန်ကာယော ။။။ အယံ ခုဒ္ဓကန်ကာယော ကူးမာန် သုတ္တာဒီန်
န်ဝရီန်၊ ကူးမာန် စတုရာသီတီ ဓမ္မက္ခန္တသဟသုံးန်”တိ ကူးပဲ ပဘေး
၀၀၉၉ပေတ္တာဝ သိရီတာ။ န ကောလွှာ ကူးမေမေ၊ အညြို ဥဒ္ဓနသရီဟ
ဝဂ္ဂသရီဟ ပေယျာလသရီဟ ကနိပါတဒုကနိပါတာဒီနိပါတသရီဟ
သံယုတ္တသရီဟ ပဏ္ဍာသသရီဟသံအနေကရိုံ တီသု ပိဋကသု
သန္တသုမာန် သရီဟပဘေး ၀၀၉၉ပေတ္တာဝ သတ္တာဟို မာသေဟို သိရီတာ။

Evametām sabbampi buddhavacanām pañca-
satikasaṅgītikāle saṅgāyantena mahākassappamu-khena
vasīganena “Ayam dhammo, ayam vinayo. Idam
paṭhamabuddhavacanām, Idam majjhimabuddhavacanām,

Idam pacchimabuddhavacanam. Idam Vinayapiṭakam, idam Suttantapiṭakam, idam Abhidhammapiṭakam. Ayam Dīghanikāyo. . . ayam Khuddakanikāyo. Imāni suttādīni navāṅgāni. Imāni caturāśīti dhammadakkhandhasahassānī” ti imām pabhedam vavatthapetvāva saṅgītam. Na kevalañca imameva aññampi uddānasaṅgaha vagga-saṅgaha peyyālasaṅgaha ekanipātaduka-nipātādinipāta saṅgaha samyuttasaṅgaha paññāsasaṅgahādianeka-vidham tīsu piṭakesu sandissamānam saṅgahapabhedam vavatthapetvāva sattahi māsehi saṅgītam.

[Abhi, tīha, I. 28.]

◆ ◆ ◆

= သို့တိပရိယေသန စသ “ ကူး မဟာကသုပတ္တရေန ဒသဗလသု သာသနံ ပဋိဝသုသဟသုပရိမာဏာကာလံ ပဝတ္ထနသမထုံးကတဲ့” နဲ့ သွားတပမောဒါ သာဂုဏာရုံ ဝါယ ဒဒမာနာ အယံ မဟာပထို ဥဒကပရိယနဲ့ ကတ္တာ အနေကပ္ပကာရုံ ကမို သက်မို့ သမ္မကမို့ သမ္မဝေဒီ အနေကာနဲ့ ၁ အဆွဲရိယာနဲ့ ပါတုရဟေသုံး။

ငံ သို့တေ ပနေထွေ အယံ အဘဝ္မာမွာ ပိဋကတေ အဘဝ္မာပိဋက္ခ နဲ့ကာယတေ ခုဒ္ဓကနဲ့ကာယတေ အင်္ဂတေ ဝယျာ-ကရဏံ၊ ဓမ္မကွန်တေ ကတိပယာနဲ့ ဓမ္မကွန်သဟသာနဲ့ ဟောနဲ့။

Saṅgītipariyosāne cassa “Idam Mahākassapatherena dasabalassa sāsanam pañcavassasahassaparimāṇakālam pavattanasamattham kata” nti sañjātappamodā sādhukāram viya dadamānā ayam mahā-pathavī udakapariyantam katvā anekappakāram kampi saṅkampi sampakampi sampavedhi. Anekāni ca acchari- yāni pāturahesum.

Evam saṅgīte panettha ayam abhidhammo piṭakato Abhidhammapiṭakam. Nikāyato Khuddaka-nikāyo. Āṅgato Veyyākaraṇam. Dhammadakkhandhato katipayāni dhammadakkhandhasahassāni honti.

[Abhi, tṭha, I. 28.]

◆ ◆ ◆

तं रार्यक्षेत्रे वै गृह्णाय दुष्टे गेता वै गृह्णाय
मयिकपर्वित्याय श्वीकित्या अवैरभूतेव यज्ञं आहर्वित्या दृढं
गतेष्टेव “रूपगृह्णेत्रे अप्यगतेवा उद्यागेव इष्टावै या गृहला
वै या अगृहला वै या अप्यगतेवा। उवायतन्वा अप्यगतेवा
दृढं आयतन्वा वै या गृहला वै या अगृहला वै या
अप्यगतेवा। वेवाद्युव रात्येवा अप्यगतेवा दृढं रात्येवा वै या
गृहला वै या अगृहला वै या अप्यगतेवा। वर्दुवयस्त्रं
अगृहलं उर्ध्ववस्त्रं गृहलं श्विरेववस्त्रं अप्यगतं त्रिगृहवस्त्रं वै या
गृहलं वै या अगृहलं वै या अप्यगतं। अविक्षियं अगृहलं।

အနညာတညသုမ္ပါန္တိန္တယံ ကုသလံ၊ စတ္တာရီ ကူန္တိယာနိ သိယာ ကုသလာ
သိယာ အပျောကတာ၊ ဆ ကူန္တိယာနိ သိယာ ကုသလာ သိယာ အကုသလာ
သိယာ အပျောကတာ”တိ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။

= Tam dhārayantesu pubbe eko bhikkhu
sabbsāmayika parisāya nisīdittvā abhidhammto
suttam āharittvā dhammam kathento ”Rūpakkhan-
dhō abyākato, cattāro khandhā siyā kusalā siyā
akusalā siyā abyākatā. Dasāyatana abyākatā.
Dve āyatana siyā kusalā siyā akusalā siyā
abyākatā. Solasa dhātuyo abyākatā. Dve dhātuyo
siyā kusalā siyā akukalā siyā abyākatā. Samudaya-
saccam akusalam. Maggsaccam kusalam.
Nirodhasaccam abyākata. Dukkhasaccam siyā
kusalam siyā akusalam siyā abyākata. Dasindariyam
akusalam. Anaññā-taññassā-
mitindariyam kusalam. Cattāri Indariyāni siyā
kusalam siyā abyākatā. Cha indariyāni siyā kusalā
siyā akusalā siyā abyākatā”ti dhamma-katham
kathesi.

တသ္ထိ ဌာနေ ကော် ဘိက္ခာ နိသိန္တာ “ဓမ္မကထံက တွဲ သိနေရုံ
ပရိက္ခာပန္တာ ဝိယ ဒီယသုတ္တံ့ အာဟရသိုံ ကို သုတ္တံ့ နာမေတ”နှင့် အာဟာ။
အသိဓမ္မသုတ္တံ့ နာမ အာဂုသောတိ။ အသိဓမ္မသုတ္တံ့ ကသ္ဌာ အာဟရသိုံ

ထဲမှာအေး၊ ရှိန်ကျိုး။

ကို အညံ ဗုဒ္ဓဘာသီတဲ့ သုတေသနရှိတဲ့ နဲ့ ဝန္တတိ? တိ အဘိဓမ္မာ
ကေန ဘာသီတောတိ? နဲ့ ငော် ဗုဒ္ဓဘာသီတောတိ။ ကို ပန် တော
အာဂုသာ ဝိနယပိဋက္ကာ မလျေ တွဲ အဇာနန္တာ ငံ ဝအသီတိ။ ဝိနယမတ္ထမေဝ
အာဂုသာ ဥရုံးဟိုတွဲ။ တမို့ တော ဒုရုံးဟိုတံ့ပရိသပရိယန္တာ နိသီဒ္ဓတ္ထာ
နိဒ္ဓိယန္တာ ဥရုံးဟိုတံ့ ဘရိသာတိ၊ တုမှာဒိသေ ဟို ပုံးပွဲစွဲန္တာ ဝါ
ဥပသမ္မာအော်န္တာ ဝါ သာတိသာရော ဟောတိ။ ကို ကာရဏာ? ဝိနယ
မတ္ထသာပိ ဒုရုံးဟိုတွော။ ရုတ္ထဇွဲတံ့ တထဲ “အနာပတ္တာ နိဝဏ္ဏတုကာမော
‘ကူယ်’ တာဝ အာဂုသာ သုတေသန၏ ဝါ ဂါထာယော ဝါ အဘိဓမ္မာ ဝါ
ပရိယာပုဏသု၊ ပစ္စာပိ ဝိနယံ ပရိယာပုဏိသာသီ’တိ၂ ဘဏာတိ။ ‘သုတေသန
ဉာဏာသံ ကာရာပေတ္ထာ အဘိဓမ္မာ ဝါ ဝိနယံ ဝါ ပုစ္စတိ၊ အဘိဓမ္မာ ဉာဏာသံ
ကာရာပေတ္ထာ သုတေသန၏ ဝိနယံ ဝါ ပုစ္စတိ၊ ဝိနယော ဉာဏာသံ ကာရာပေတ္ထာ
သုတေသန၏ ဝါ အဘိဓမ္မာ ဝါ ပုစ္စတိ’တိ”၃။ တွဲ ပန် တွောကို နဲ့ ဇာနာသီတိ။
တွောကေနပိ ပရဝါဒီ နိဂုံးဟိုတော ဟောတိ။

၁။ တုမှာဒိသေဟို (၁)၊ တုမှာဒိသေ ဟို (?)

၂။ ရိုဂု-သဇ္ဇာ-ပိဋက္ကာ

၃။ ရိုဂု။၄၆၀-ပိဋက္ကာ

= Tasamim ṭhāne eko bhikkhu nisinno "
Dhammakathika tvam̄ sinerum̄ parikkhipanto viya
dīghasuttam̄ āharasi. Kin suttan nāmetan"ti āha.
Abhidhammasuttam̄ nāma āvusoti.

Abhidhammasuttam̄ kasamā āharasi. Kim aññam̄ buddhabhbāsitam̄ suttam̄ āharisuattam̄ na vuṭṭati? ti abhidhammo kena bhāsitoti? na eso buddhabhbāsitoti. kim pana te āhuso vinayapiṭakam̄ uggahitanti? na uggahitam̄ āhusoti. avinayadhāritāya maññe tvam̄ ajānan to evam̄ vadesīti. Vinayamattameva āvuso uggahitnati. Tam̄pi te duggahitam, prisapariyante nisīdittvā niddāynatena uggahitam̄ bhavissati. Tummhādisehi¹ pbbajento vā upadento vā sātisāro hoti. Kim kāraṇā? vinayamattassapi duggahitattā. Vuttññetam̄ tattha "Anāpatti na vivanñnetukāmo 'lṅgha tāva āhuso suttantam̄ vā gāthāyo vā abhidhammam̄ vāpariyā-puñssu. pacchāpi vinayam̄ pariyā-puñissasī'ti² bhaṇati." Suttante okāsam̄ kākāpettvā abhidhammam̄ vā vinayam̄ vā pucchat. Abhidhamme okāsam̄ kārāpettvā suttantam̄ vā vinayam̄ vā pucchat. Vinaye okāsam̄ kārāpettvā suttantam̄ vā abhidhammam̄ vā pucchatīti³ ". Tuñ pana ettakam̄pi na jānā-sīti. Ettakenapi paravādī niggahito hoti.

1. Tumhādisehi (ka), Tumhādise hi (?) .

2. Vi, 2. 189, piṭṭhe. 3. Vi, 2. 460, piṭṭhe.

မဟာဂါသိဒ္ဓယတ္ထု ပန် ကူတော်ပို့ ဗလဝတရံ၊ တဲ့ ဟိ
ဓမ္မသေနာပတီ သာရိပုတ္ထတွေရော့ အညုမည် ပုဂ္ဂိုတ္ထပြော ဝိသုဇ္ဇန္တ
အာရောစေတု သတ္တု သန္တိကံ ဂန္ာ မဟာမောဂါလ္လာနတ္ထုရသု ဝိသုဇ္ဇန္တံ
အာရောစေနော်။ “ကူရာရုသော သာရိပုတ္ထ ဖွဲ့ ဘိက္ခာ။ အဘိဓမ္မကထံ
ကထေန္တာ တေ အညုမည် ပုံး ပုဂ္ဂိုတ္ထာ အညုမည်သု ပုံး ပုံး ပုံး ဝိသုဇ္ဇန္တာ
နော စ သံသာဒော် ၇။ ဓမ္မ့် စ နေသံ ကထာပဝတ္ထိနီ ဟောတိ။ ဝေရှုပေန
ခေါ် အာရုသော သာရိပုတ္ထ ဘိက္ခာနာ ဂါသိဒ္ဓယတ္ထုလဝနံ သောဘေယာ”
တိ။ အာဟာ။ သတ္တု “အာဘိဓမ္မကာ နာမ မမ သာသနေ ပရိုဗာဟိုရာ”
တိ အဝတ္ထာ သုဝဏ္ဏာလိုက်သဒီသံ ဂိုံး ညန္တမေတ္ထာ ပုဏ္ဏစန္တသသိရိက
မဟာမှုခံ ပူရေတ္ထာ ဗြဟ္မာပေါ်သံ နိုစ္စာရေနော် “သာရု သာရု သာရိပုတ္ထာ”
တိ မဟာမောဂါလ္လာနတ္ထုရသု သာရုကာရု အတ္ထာ “ယထာ တံ မောဂါလ္လာနော
စ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာ မောဂါလ္လာနော ဟိ သာရိပုတ္ထာ
ဓမ္မကထိကော” တိ ၉ အာဟာ။ အာဘိဓမ္မကဘိက္ခာ။ ယောက် ကိုရ ဓမ္မကထိကာ
နာမ၊ အဝသေသာ ဓမ္မကထံ ကထေန္တာပို့ န ဓမ္မကထိကာ။ ကသ္တာ တေ
ဟိ ဓမ္မကထံ ကထေန္တာ ကမ္မ န္တရုံး ဝိပါကန္တရုံး ရူပါရူပပရို့စွဲ့ ဓမ္မန္တရုံး
အာလောငြေတ္ထာ ကထေန္တာ အာဘိဓမ္မကာ ပန် ဓမ္မန္တရုံး န အာလောငြေန္တာ။
တသ္တာ အာဘိဓမ္မကာ ဘိက္ခာ ဓမ္မ့် ကထေတု ဝါ မာ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုတ္ထကာလေ
ပန် ပုံး ကထေသုတီတိ အယမေဝ။ ကေန္တဓမ္မကထိကာ နာမ ဟောတိ။
ကူး သန္တာယ သတ္တု သာရုကာရု အတ္ထာ “သုကထိတံ မောဂါလ္လာနေနာ”
တိ အာဟာ။

၁။ ဓမ္မသေနာပတီမှု သာရိပုတ္ထတွေရေ (၁)။

၂။ သံသာဒော် (၁)

၃။ မာသ-ဂရ္ဇာ။ ဝိုင်း

၂။ အာရောစေနော် (၁)

၃။ မာသ-ဂရ္ဇာ-ပိုင်း

၄။ အယမေဝ ကိုရ (သီ)

= Mahāgosīṅgasuttam pana ltopi balavataram. Tatra hi dhammasenāpati sāriputtathero^၁ aññanaññam pucchitapaññaññcha vissajjanaññcha ārocetum satthu santikam gantvā Mahāmoggallānatherassa vissajjanañ ārocento^၂ " Edhāvuso sāriputta dve bhikkhū abhidhammadukham kathenti. Te aññamaññam paññam pucchanti. Aññamaññassa paññam puṭṭhā vissajjenti. No ca samsādenti. Dhammīca ne sam kathāpavuttinī hoti. Evarūpena kho āhuso sāriputta bhikkhunā gosiṅgasālavanam sobheyyā"ti āha. Satthā "Ābhidhmmiko nāma mama sāsaneparibāhirā" ti avuttvā suvaṇṇāliṅgasadisam givam unnāmettvā puṇṇcanda-sassīrikam mahāmukham pūrettvā brhma-ghosam nicchārento "sādhu sādhu Sāriputtā" ti mahāmoggllānatthe rassa sādhukāram dattvā "yathā tam moggallāno ca sammā byākaramāno byākareyya. Moggallāno hi Sāriputta dhamma-kathiko"ti āha. Ābhidhammika-bhikkhūyeva kira dhammakathikā nāma. Avasesā dhammakatham kathentāpi na dhammakathikā. Kasamā tehi dhammakatham kathentā kammataram vipākantaram rūpārūpa paricchedam

dhammantaram शोऽलेत्वा kathenti. Ābhidhammikā pana dhammantaram न शोऽलेत्वा. Tasamā शोभिद्धम्मिको bhikkhu dhammaṃ kathetu वा māvā. Pucchitakāle pana paññāṃ kathessatīti ayameva ekantadhammakathiko nāma hoti. Idam sañdhāya satthā sādhukāram dattvā" Sukathitam moggallānenā"ti शोहा.

အသीဓမ္မံ့ ပဋိဓာဟေးနဲ့ ကူမသို့ ဇိန်ကြေး ပဟာရံ ဒေတီ၊ သွားည့်တော် ပဋိဓာဟတီ၊ သတ္တု၊ ဝေသာရန္တညာဏံ ပဋိနိုင်တွေတီ၊ သေတုကာမံ ပရိသံ ဂိသံဝါဒေတီ၊ အရိယမင်း အာဝရဏံ ဗန္ဓတီ၊ အဋ္ဌာရသသု ဘေဒကရဝါး၍ ကေသို့ သန္တိသုတီ ဥက္ကာပနီယကမ္မာတန္ဒနီယကမ္မာရဟေး" ဟေးတီ၊ တံ တံ ကမ္မာ ကတ္တာ ဥယျာတော် "ဂျေ ဂိယာသာဒေါ ဟုတ္တာ နီရိသုသီ" တီ။ အထာပိ ငံ ဝဒေယျ "သစေ အသीဓမ္မံ့ ဗုဒ္ဓဘာသီတော် ယထာ အနေကေသု သုတ္တသဟသေသု ‘ကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇာဟေး ဂိဟရတီ’ တီအာဒီနာ နယေန နီဒါန သန္တိတံ၊ ဝေမသာပိ နီဒါန သန္တိတံ ဘဝေယျ" တီ။ သော "အတကသုတ္တနီပါတ ဓမ္မပဒါဒီန ဝေရာပံ့ နီဒါန နတ္တိ၊ န စေတာနံ န ဗုဒ္ဓဘာသီတာနံ" တိ ပဋိကိုပိုဝါး ဥတ္တရိပိ ငံ ဝတ္တော် "ပဏီတ အသीဓမ္မံ့ နာမေသ သွားည့်ဗုဒ္ဓိနီယော န အညေသံ ဂိသယော။ ဗုဒ္ဓိနီယော ပိုက္ခနီ ပိုက္ခနီ ပိုက္ခနီ ပိုက္ခနီ အသိဇာတီ ပိုက္ခနီ အသိသမ္မာစီ ပိုက္ခနီ ဓမ္မစက္ခာပ္ပါတ္တနံ ပိုက္ခနီ ယမကပါဋီးဟာရိယံ ပိုက္ခနီ တိပိုက္ခနီမော်ပိုက္ခနီ ပိုက္ခနီ အဝေလောက်

၁။ ဥက္ကာပနီယကမ္မာနီယသကမ္မာတန္ဒနီယကမ္မာရဟေး (သီ-သူ)

၂။ တိဒိဝါးမော် (သူ) ဒီပိုက္ခနီမော် (က)

ဒေသိတာဝါ ပါကငြား၊ ဒေဝါရောဟနံ ပါကဋ္ဌံ။ ယထာနာမ စက္ကဝတ္ထီရည်၊ ဟတ္ထီရတနံ ဝါ အသုရတနံ ဝါ ထွန်တွာ ယာနက ယောဇာတွာ ဂိစရဏံ နာမ အဋ္ဌာနံ အကာရဏံ၊ စက္ကရတနံ ဝါ ပန ထွန်တွာ ပလာလသကငြာ ဉာဏ်မြို့တွာ ဂိစရဏံ နာမ အဋ္ဌာနံ အကာရဏံ၊ ယောဇာပျမာဏံ ဉာဏ်သနသမတ္ထီ မဏီရတနံ ဝါ ပန ကပ္ပါသပစ္စိယံ ပက္ခိပိတွာ ဝြော့နံ နာမ အဋ္ဌာနံ အကာရဏံ။ ကသွာ ရာဇာရဟ ဘဏ္ဍာတာယာ။ ဝေမောင် အဘိဓမ္မာ နာမ နှ အညေသံ ဂိသယော သဗ္ဗညျုပုံဒ္ဓိနံယေ ဂိသယော တေသံ ဝသေန ဒေသေတဗ္ဗဒသနနာ။ ဓာဒ္ဓနှိ ဉာဏ်နဲ့ ပါကငြား၊ ဒေဝါရောဟနံ ပါကဋ္ဌံ၊ အဘိဓမ္မသု နိဒါနကိစ္စံ နာမ နတ္ထီ ပဏ္ဍာတာ” တိ။ နှ ဟိ သက္ကာ ငံ ဂုဏ္ဍာ ပရဝိဒီနာ သဟဝို့ကံ ဥဒီဟရဏံ ဥဒီဟရိတု။

= Abhidhammaṁ paṭibāhento emasamim
jinacakke pahāram deti. sabbaññutaññāṇam
paṭibāhati. Satthu vesārajjaññāṇam paṭinivutteti.
Sotukāmam parisam visamvādeti. Ariyamagge
āvaraṇam bandhati. Aṭṭhārasasu bhedakara-
vutthūsu ekasamim sandissati ukkhepaniya-
kamma tajjanīya kammāraho¹ hoti. Tam tam
kammaṁ kavttvā uyyojetabbo” Gaccha vighāsādo
huttvā jīvissasīti”.

1. Ukkhepaniyakammaniyasa kammatajjanīya kammāraho (sī, syā)

Athāpi evam vadeyya "sace abhidhammo buddhabhbāsito. Yathā anekesu suttasahassesu' ekaṁ samayaṁ bhagavā rājagahe viharatī'ti ādinā nayena nidānam sajjitam bhaveyyā"ti. So "jātakasuttanipāta dhammapadādīnam evarūpam nidānam natthi. Na cetāni na buddhabhbāsitānī" ti paṭikkhipittvā uttaripi evam vuttabbo "paññita abhidhammo nāmesa sabbaññubuddhānaṁyeva visayo. Na aññesaṁ visayo. Buddhānaññhi okkanti pākaṭā. Abhijāti pākaṭā. Abhisam̄bodhi pākaṭā. Dhammackkappavuttanam pākataṁ. Yamakapāṭihāriyam pākaṭam. Tivikkamo pākaṭo. devaloke desitabhāvo pākaṭo. Devorohanaṁ pākaṭam. Yathā nāma ckkavuttirañño hatthiyatanaṁ vā assyatanaṁ vā thenettvā yānake yojettvā vicaranam nāma atṭhānam akāraṇam. ckkayatanaṁ vā pana thenettvā palālasakaṭe olaṁbittvā vicaranam nāma atṭhānam akāraṇam. Yojanppamāṇam obhāsanasamatthaṁ maṇiyatanaṁ vā pana kappāsapicchiyaṁ pakkhipittvā vaļañjanam nāma atṭhānam akāraṇam. Kasmā rājāraha baṇḍatāya. Evameva abhidhammo nāma na aññesaṁ visayo. sabbaññubuddhānaṁyeva

visayo. Tesam̄ vasena desetabbadesanā. Buddhā-nañhi okkanti pākaṭā. Devorohanam̄ pākaṭam̄. Abhi-dhammassa nidānakiccam̄ nāma natthi-paṇḍitā"ti. Na hi sakkā evam̄ vutte paravādinā sahadhammadmikam̄ udāharanam̄ udāharitum̄.

(Abhi, t̄tha, I. 30-31.)

မဏ္ဍာလာရာမဝါသီ တိသုဘုတိတ္ထရော ပန “မဟာဗောဓိနိဒါနာ
သေ အဘဝ္မာ နာမာ” တိ အသေတု “ယေန သွာဟံ ဘိက္ခဝေ ဂိဟာရေန
ပဋိမာသိသမ္မာဒ္ဓိ ဂိဟရာမိ၊ တသာ ပဒေသန ဂိဟာသီ” နှဲ ကူမံ
ပဒေသဂိဟာရသုတ္တန္တီ အာဟရိတ္တာ ကထေသီ။ ဒသဝိရော ဟိ ပဒေသော
နာမ ခန္ဓပဒေသော အာယတနုပဒေသော ဓာတုပဒေသော သစ္ဓပဒေသော
ကူန္တိယပဒေသော ပစ္စယာကာရပပဒေသော သတိပဋိနုပဒေသော
စျောနပဒေသော နာမပဒေသော ဓမ္မပဒေသောတီ။ တေသု သတ္တာ
မဟာဗောဓိမဏ္ဍာ ပဋိက္ခန္တီ နိပ္ပဒေသန ပဋိဝိရှိုံး၊ ကူမံ တေမာသံ
ဝေဇနာက္ခန္တဝေသေနေဝါ ဂိဟာသီ။ ဒ္ဓိဒသာယတနာနိ အန္တာရသ ဓာတုယော
နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိရှိုံး၊ ကူမံ တေမာသံ ဒုက္ခသစ္စ ဝေဇနာဝေသေနေဝါ ဂိဟာသီ။
ဗာရိသတိန္တိယာနိ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိရှိုံး၊ ကူမံ တေမာသံ ဝေဇနာပဋိက္ခ
ကူန္တိယဝေသေန ဂိဟာသီ။ ဒ္ဓိဒသပဒိကံ ပစ္စယာကာရဝင့် နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိရှိုံး
ကူမံ တေမာသံ ဖသာပစ္စယာ ဝေဇနာဝေသေနေဝါ ဂိဟာသီ။ စတ္တာရော
သတိပဋိနေ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိရှိုံး၊ ကူမံ တေမာသံ ဝေဇနာသတိပဋိနု-
ဝေသေနေဝါ ဂိဟာသီ။ စတ္တာရိ စျောနာနိ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိရှိုံး၊ ကူမံ တေမာသံ

ရျာနေဂံ့သူ ဝေဒနာဝသေနောက် ဂိဟာသီ။ နာမံ နိပ္ပဒေသန ပဋိဝိန္ဒာ
ကူမံ တေမာသံ တ္ထာ ဝေဒနာဝသေနောက် ဂိဟာသီ။ စမွှေ နိပ္ပဒေသန
ပဋိဝိန္ဒာ။ ကူမံ တေမာသံ ဝေဒနာတိုက်ဝသေနောက် ဂိဟာသီသိ ငံး ထေရာ
ပဒေသရိဟာရ သုတ္ထန္တဝသေန အသိဓမ္မသု နိဒါနံ ကထေသီ။

= Maṇḍlārāmavāsī *Tissabhūtitthero* pana " Mahābodhinidāno esa abhidhammo nāmā"ti dassetum " Yena svāhaṃ bhikkhave vihārena paṭhamābhisaṃbuddho viharāmi. Tassa padesena vihāsin"ti imam̄ padesavihārasuttantam̄ āharittvā kathesi. Dasavidho hi padeso nāma khandhapadeso āyatana padeso dhātupadeso saccapadeso indriyapadeso paccayākārapadeso satipaṭṭhāna padeso jhānapadeso nāmapadeso dhammapadesoti. Tesu satthā mahābodhimanḍe pañcakkhandhe nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsaṃ vedanakkhandhaseneva vihāsi. Dvādasāyatanañi aṭṭhārasadhātuyo nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsaṃ dukkhasaccena vedanāvaseneva vihāsi. Bāvīsindriyāni nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsaṃ vedanā-pañcaka indriyavasena vihāsi. Dvādasadīpakaṃ paccyākāravaṭṭam̄ nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsaṃ fassa-

paccayā vedanāvaseneva vihāsi. Cattāro satipaṭṭhāne nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsam̄ vedanā satipaṭṭhā vaseneva vihāsi. Cattāri jānāni nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsam̄ jānaṅgesu vedanāvaseneva vihāsi. Nāmam̄ nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsam̄ tattha vedanāvaseneva vihāsi. Dhamme nippadesena paṭivijji. Imam̄ temāsam̄ vedanātthikavaseneva vihāsīsi evam̄ theropadesa-vihāra suttantavasena abhidhamma-nidānam̄ kathesi.

ဂါမဝါသီ သုမနအေဝတ္ထူရော ပန ဟောလောဟပါသာဒေ ဓမ္မပရိဝတ္ထူန္တာ “အယံ ပရဝါဒီ ဗာဟာ ပဂ္ဂယူ အရည် ကန္တန္တာ ဝိယ၊ အသက္ကာ အသုံး ကရောန္တာ ဝိယ စ အဘိဝမ္မာ နိဒါနသု အထိုဘာဝမ့်န ဇနာတီ” တိ ဝတ္ထာ နိဒါနံ ကထေန္တာ ဝေမာဟ “ကံ သမယံ ဘဂဝါဒေဝသု ဝိဟရတိ တာဝတီသေသု ပါရိစ္စတ္ထကမူလေ ပဏ္ဍာကမ္မလသိလာယံ။ တို့ ခေါ် ဘဂဝါဒေ ဒေဝါနံ တာဝတီသာနံ အဘိဝမ္မာကထံ ကထေသိ ‘ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဖျာကတာ ဓမ္မာ’ တိ”

အဘိဒ္ဒေသ၁၈-၂၂။ အဘိဒ္ဒေသ၁၄။၂။

၁ အနု

= Gāmavāsi *Sumanadevatthero* pana hetṭhālohapāsāde dhammaṁ parivuttento "ayaṁ paravādī bāhā paggayha arññe kandanto viya,

askkhikam addam karonto viya ca abhidhamme
nidānassa atthibhāvampi na jānātīti" vuttvā
nidānam kathento evamāha" ekam samayam
bhagavā devesu viharati tāvatamṣesu pāricchatta-
kamūle pañḍukambala-silāyam. Tatra kho
bhagavā devānam tāvatim-sānam abhidhamma-
katham kathesi 'Kusalā dhammā akusalā dhammā
abyākatā dhammā'ti.

Abhi, Ქha, I. 28-32. Abhi, Ქha, I. 42.

= ကူပံ ဓမ္မဝိနယ (သံ၊ ၁။ ၉။)နဲ့ ကူပံ ဓမ္မခြားဝိနယ။ ဥဘယမ္မာတံ
သာသနသောဝ နာမံ။ ဓမ္မန ဟေတ္တာ ဒွဲ ပိဋက္ခန ရှိတ္ထာန၊ ဝိနယန
ဝိနယပိဋက္ခ ကူတိ တီဟိ ပိဋက္ခဟိ ပကာသိတံ ပဋိပတ္တိ အဓနာ
အာဂတော့ဖိတိ ဝအတိ။

သယုဇ္ဇနိကာယ၊ သဂါထာဝ္ဂသယုဇ္ဇ၊
၁-ဒေဝတာသယုဇ္ဇ၊ ၂-နှုန္တဝ္ဂ၊
သမိဒ္ဒသယုဇ္ဇဝ္ဇာနာ၊ (သံ၄၊ ၁။၄ ၂။)

= Imam dhammadvinaya(Sam, I, 9.)nti imam
dhammañca vinayañca ubhayampetam sāsanasseva
nāmam. Dhammena hettha dve piṭakāni vuttāni.

Vinayena vinayapitakam. Iti tīhi piṭakehi pakāsitam paṭipattim adhunā āgatomhīti vadati.

[Sam., tīha, I. 42.

Samyuttanikāya, Sagāthāvagga, 1. Devatāsamyutta,
2. Nandanavagga, Samiddhisuttavanṇanā.]

= ပုန် စ ပရံ ဘိက္ခဝေ ကူရောကွော ပါပသိက္ခ၊ ထထာဂတဗ္ဗာဝါဒ္ဓဝေဒီတံ
ဓမ္မဝိနယံ ပရိယာပုဏ္ဍာတွာ အတ္ထနော ဒဟတိ။

ဝိနယိုင်က၊ စတုတ္ထပါရာမိက၊
ဝရှမှုဒါတိရိယဘိက္ခဝွေး (ပိ၁၁၁၅။)

= Puna ca param bhikkhave idhekacco pāpabhikkhu tathāgatappaveditam dhammavinayam pariyāpuṇitvā attano dahati.

[Vinayapiṭaka, Catutthapārājika, Vaggumudātīriyabhikkhuvatthu. Vi, I, 115.]

= ယေ ပန သုတ္တနိုင်က ဝါ အာဘိဓမ္မဗိုင်က ဝါ ဝိနယရော ဝါ ဘိက္ခ။
..... တေ “တန္တိ ပဝေဏ္ဍာယန္တနိုင်က သာသနဇောတိကာ” တိ ဝေဒီတဗ္ဗာ။

(ပိ၉၄၂။၇၆။)

= Ye pana suttatnikā vā ābhidhammikā vā vinayadharā vā bhikkhū te “tantipavenīghaṭanakā sāsana-jotakā” ti veditabbā.

[Vi, tṭh, II, 76.]

= တသို့ စ သန္တိပါတေ အာဘိဓမ္မက ဂေါဒတ္ထထောရေ နာမ ဝနယ-
ကုသလာ ဟောတိ။ (၈၁၄၁။၂၆၇။)

= Tasmim ca sannipāte ābhidhammika *Godattatthero*
nāma vinayakusalo hoti.

[Vi, tṭh, I, 267.]

= အာစရိယာ န အာဘိဓမ္မကော်။ (၈၁၅၁။၂၀၆။)

= Ācariyo na ābhidhammiko.

[Vi, tṭh, II, 86.]

= ကေရာင့်ကော် ပုဂ္ဂလော ယံ ယံ သုတ္တန္တကံ ပါ အာဘိဓမ္မကံ ပါ
ဥပသက်မတိ။ (၉၁၄၁။၁၇၄။)

= Kerāṭiko puggalo yam yam suttantikam vā ābhidhammikam vā upasaṅkamati.

[Ma, tṭh, I, 174.]

= အာဘိဓမ္မကဘိက္ခာ။နမိ 。。。

အာဘိဓမ္မတန္တာ ပစ္စဝေကျွန္တာနဲ့ အနှစ် ပီတိသောမနသံ ဥပ္ဇာတီ။

(အဘိဒ္ဓဘာ၁၂။)

= Ābhidhammika bhikkhūnampi ... abhidhammatantim paccavekkhantānam anantam pītisomanassam uppa-jjati.

[Abhi, tṭh, I, 12.]

= သမ္မာသမ္မာဒ္ဓိဝါဝါ ပဋိမတရု အာဘိဓမ္မကော်။ (အဘိဒ္ဓဘာ၁၈။)

= Sammāsambuddhova paṭhamataram ābhidhammiko.

[Abhi, tṭh, I, 18.]

= သံယော ဂန္ဓာ “စိတ္တယမက် သရွာယထာ”တိ အင့် အာဘိဓမ္မက ဘိက္ခာ။ ပေသေတီ။ (ဒိဒ္ဓ၂၂။၂၃၃။)

= Saṅgho gantvā “cittayamakam sajjhāyathā” ti atṭh ābhidhammikabhikkhū pesesi. [Dī, tṭh, II, 233.]

NEW TIME OF BURMA.

Saturday, October 20, 1951

ABHIDHAMMA DAY

By

(KOYIN SETKEINDA.)

Burma is deservedly noted for its Abhidhamma studies, and the Full moon day of Thadingyut is celebrated as the Abhidhamm Day in Burma. This day is chosen because it is believed that it was on the Full moon day of Thadingyut that our Lord Buddha came down to earth, at Sankassa from Tusita Heaven where he spent the 7th Vassa preaching Abhidhamm to His Mother who was reborn there as Santussita Heven, and a Brahma as he came down to earth and his arrival was celebrated by illuminations by the residents of Sankassa, which gave rise to the custom of celebrating the lighting festival in Thadingyut.

At the last celebration of the Abhidhamma Day, which was held in the City Hall, Rangoon, the Hon, Thakin Nu also attend and gave encouragement by making a speech. This is as it should be as our leader is noted as much for his patriotism. In the account as reported in the Burmes papers there is a reference to the Lord Bhuddha's visit to the Deva world to preach the Abhidhamma to the crowd of Devas and Brahmas headed by His Mother the Santussita Deva.

Now this story of the Lord Buddha's visit to the Deva world to preach the Abhidhamma was never mentioned by the Lord Buddha Himself. There is no reference to it in the Pitakas themselves, which are the canonical works of Buddhism. This story was first mentioned by the commentator Buddhaghosa who flourished in the fifth century A.D.

He mentioned it in his commentary on Kahtavutthu, one of the seven books of Abhidhamma which deals with Points of Controversy on doctrinal matters which had arisen after the Parinirvana of the Lord Buddha. Some including a number of Buddhists in Burma, is inclined to take it just as a pure invention of Buddhaghosa, as a little funny story.

Buddhaghosa was not even original in creating this story. Asanga, who with his brother Vasubandhu, was the founder of the Yogavacara School of Buddhist Thought also pretended to have received his inspiration from visiting Mettayya the future Buddha in the Tusita Heaven. As Asanga flourished in the 3rd and 4th centuries A.D., it must be Buddhaghosa who borrowed the idea from Asanga in regard to the story about the Lord Buddha's visit to the deva world to preach Abhidhamma. In the case of Asanga, it is natural that he should pretend that he received inspiration from Mettayya who is a future Buddha. In the case of the Lord Buddha, as He is already the Fully-Enlightened One, He could not very well be said to have received inspiration from any one, even if that one be a Deva or Brahma. So

Buddhaghosa had to invent the story that the Buddha went to the Deva world to preach Abhidhamma.

The story of visiting the Deva world is a common fiction in those days. It is a sort of an idiomatic expression to indicate any great transition in thought. Buddhaghosa was an illuminati of the Mahavihara Monastery of Ceylon, and it is now well-known that in the rival Abhayagiri Monastery of Ceylon, Buddhist teaching according to the (Northern) Indian Shool of Thought was imparted. It is natural that the story of Asnga's visit to the Tusita Heaven must be well-known to the teachers and students of Abhayagiri Monastery, and it must be to out rival them that Buddhaghosa invented the story of the Buddha 's visit to Tusita Heaven. If the story is accepted as an idiomatic expression to indicate any great transition in thought, it is natural. But to accept the story literally demands an effort in credulity on the part of believers even.

" Tru copy "

New Times of Burma.

Saturday, October 20, 1951

နယူးတိုင်းမြို့(စ) အော့ဖြင့် ဘားမား
၁၉၉၁-ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀-ရက်၊ စနေနေ့

အသိဓမ္မာနေ့.

ကိရင်စွဲနှင့်ရေးသည်

မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် အသိဓမ္မာသင်ကြားမှုအတွက် ကျော်ကြားထိုက်
သည့်အတိုင်း ကျော်ကြားခဲ့ပေသည်။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နွေ့ကို နိုင်ငံတော်
တရုမ်းလုံးတွင် “အသိဓမ္မာနေ့”အဖြစ် ဆင်ယင် ကျင်းပကြသည်။ အကြောင်း
ကိုဆိုသော မြတ်စွာဘုရားသင်သည် (ဂ)ဝါမြောက်တွင် မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့
ပူးသော သဆ္စာသိတန်တိသားစံမြန်းရာ တုသိတာနတ်ပြည့်၌ အသိဓမ္မာ
(တရားတော်)ကို ကြွောက် ဟောကြားတော်မူပြီးသကာလ သက်သုန္ဂိုရိ
ပြည့်သို့ သက်ဆင်းတော်မူသောနွေ့မှာ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နွေ့ ဖြစ်သည်
ဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်ပေတည်း။

မြတ်စွာဘုရား(သင်)သည် သက်သုန္ဂိုရိပြည့်သို့ သက်ဆင်းတော်
မူသောအခါ တာဝတီသာသန်း သကြားမင်းနှင့် ဗြိုဟ္မာ(မင်း)တို့သည် မြတ်စွာ
ဘုရားသင်၏ နံပါးမှ ခြံရံလျက် လိုက်ပါကြကုန်၏။ ဤသို့သက်ဆင်း တော်မူ
ရာတွင် သက်သုန္ဂိုရိပြည့်သား အပေါင်းတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား
(သင်)အား ဆီမံးတန်ဆောင်တို့ဖြင့် (ထိန်ထိန်ညီးအောင်) ပူဇော်ကြကုန်၏။
ထိုမှာအပြု၍ သီတင်းကျွတ်လတွင် ဆီမံးပူဇော်ပွဲ ဆင်ယင်ကျင်းပသော ရလေ့
ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမကြီး၌ နောက်ဆုံးကျင်းပခဲ့သော “အသိဓမ္မာနေ့”
အခမ်းအနားပွဲသို့ (နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်) သင်နှုသည်လည်း ကြွောက်တော်
မူကာ ပိန့်ခွန်းမြှုက်ကြားသောအားဖြင့် အားပေး ချီးမြှောက်ခဲ့ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ခေါင်းဆောင်ကြီး (သခင်နှ)သည် နိုင်ငံချိစိတ် ပြင်းပြသကဲ့သို့ပင် သာသနာရေးပြန်ပွားမှုပြုလည်း စေတနာ သဒ္ဓိတရား ထက်သန့်သည့်အတွက် ကျော်ကြားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည့်အလျောက် ဤသို့ကြွရောက် ချီးမြှောက်သည့်မှာ လျှော်ကန်လှပါပေသည်။

မြန်မာသတ်းစာများတွင် ဖော်ပြသော “အဘိဓမ္မန္တ” အကြောင်း၌ မြတ်စွာဘုရား(သခင်)သည် မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော သန္တာသိတန်းသား အမှုံးရှိသော နတ်ပြဟ္မာအပေါင်းတို့အား အဘိဓမ္မ (တရားတော်)ကို ဟောကြားရန် နတ်ပြည်သို့ ကြွမြန်းတော်မူကြောင်း ပါရှိလေသည်။

မြတ်စွာဘုရား (သခင်) နတ်ပြည်သို့ကြွရောက်ကာ အဘိဓမ္မ (တရားတော်)ကို ဟောကြား(တော်မူ)သည်ဟုသော ပုံဝါးကို မြတ်စွာဘုရား (သခင်) ကိုယ်တော်တိုင် တခါဘူးမျှ ထုတ်ဖော်မိန့်မြှောက်တော်မူခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ သရီယနာတင် (ကျော်စာများဖြစ်သော) ပိဋကတ်တော်များ၌ပင် ထိအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ညွှန်ပြချက် မရှိချေ။ (ခရစ်) သက္ကရာဇ် ငါးရာစုတွင် ကျော်ကြားခဲ့သော အငြကထာဆရာ (ရှင်) ဗုဒ္ဓယောသသည် ဤပုံဝါးကို ဦးစွာ ထုတ်ဖော် မိန့်မြှောက်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရီနိုဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသည့်နောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားဓမ္မနှင့် ဆိုင်သည့် ဂိတ်ဒရားကို ရှင်းလင်းရာဖြစ်သော အဘိဓမ္မ(ဂ) ကျော်တို့တွင် တကျော်းအပါအဝင်ဖြစ်သည့် ကထာဝါးကျော်း၏ အဖွင့်၊ မိမိ၏ (ကထာဝါး) အငြကထာ၌ ငှါးပုံဝါးကို ဖော်ပြထား၏။ မြန်မာနိုင်ငံတော် အတွင်းရှိ ဗုဒ္ဓဝါဒီ အနည်းငယ်ပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ကမူ ဤအချက်ကို ရယ်ရွင်ဘွယ် ပုံဝါးကလေးကဲ့သို့ (ရှင်) ဗုဒ္ဓယောသ၏ “ထွင်ချက်” တစ်ခု သာဟု ယူဆရန် စိတ်ညွှတ်လျက် ရှိကြ၏။

ဤပုံဝါးကို ထွင်ရာ၌ (ရှင်) ဗုဒ္ဓယောသသည် မူလအရင်းခံ မဟုတ်ချေ။ ယောဂါဝစရဂိုဏ်းကို နောင်တော် (?) ဝသုဗန္တနှင့်အတူ ထူထောင် ခဲ့သော (ရှင်) အသင်းသည် တုသိတာန်းပြည်၌ စံမြန်းနေသော မေတ္တာယျ

အလောင်းတော် (နတ်သား)ထံသို့ ကြွရောက်ခဲ့ရာမှ စိတ်ကူးညာဏ်ပွင့်လင်း ဟန်ဆောင်၍ ရေးသားခဲ့သူး၏။

(ရှင်) အသဂ်သည် (ခရစ်) ၃-ရာစု၊ ၄-ရာစုအတွင်း၌ ကျော်စောထင် ရားခဲ့ရကား ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား (သခင်) နတ်ပြည်သို့ ကြွမြန်းကာ အသိဓမ္မာ (တရားတော်)ကို ဟောကြားတော်မူသည့် ဝထွေကြောင်း စိတ်ကူးညာဏ်ကို (ရှင်) အသဂ်ထံမှ ရှင်ဗုဒ္ဓယောသ ရရှိခဲ့သည် ဖြစ်ရပေါ်သည်။ (ရှင်) အသဂ် အတွက်မှာကား (ငြင်း၏) စိတ်ကူးညာဏ်ပွင့်လင်းမှာကို ဘုရားလောင်း မေတ္တာယျ (နတ်သား)ထံမှ ရရှိကြောင်း ဖော်ပြသည်မှာ အဆင်ပြေပေါ်သည်။

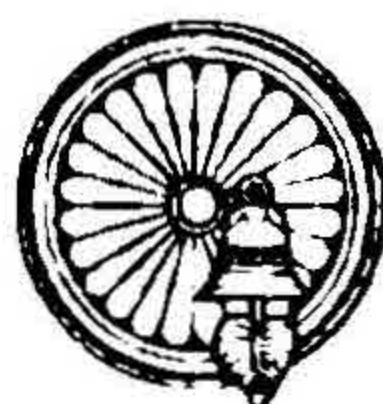
(သို့ရာတွင်) မြတ်စွာဘုရားအသို့မှာမူကား သဗ္ဗာတုတည်တော်ရှင် ဖြစ်သည့်အလောက် မည်သည့်နတ်ပြီဟု တိုးတစ်ယောက်ထံမှ စိတ်ကူးညာဏ် ပွင့်လင်းမှာ ရရှိခဲ့သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေး။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား (သခင်)သည် မယ်တော် (မိနတ်သား)အား အသိဓမ္မာ (တရားတော်)ကို ဟောကြားတော်မူရန် နတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်သည်ဟု (ရှင်) ဗုဒ္ဓယောသက ထွင်လုံး ထုတ်ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

နတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်ကြောင်း ဝထွေမျိုးသည် ထိုစောတ်က လူအများ၏ စိတ်ကူးမှုဖြစ်၏။ ထင်မြင်ယူဆချက် ပြောင်းလဲမှုကြီးတစ်ရပ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဖော်ပြရန် ဤကဲ့သို့ 'နတ်ပြည် ကြွရောက်ကြောင်း'ဖြင့် တင်စားပြောဆိုခြင်းသည် စကားတန်းဆာဆင်နည်းတမျိုး ဖြစ်ချေသည်။

(ရှင်) ဗုဒ္ဓယောသသည် သီဟိုင်ကျွန်း မဟာဝိဟာရတိုက်မှ 'ပညာဆိမ့်ကြီး'တစ်ဆူ ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအခါက သီဟိုင်ကျွန်း၌ အပြိုင်အဆိုင် ဖြစ်သော အဘယ်ရိုကျောင်းတိုက်မှ ပြောက်ပိုင်းသာသနာကို သင်ပြဲလျက် ရှိကြောင်း ယခုအခါ ကောင်းစွာ သီရပေပြီ။ (ရှင်) အသဂ် ထုသိတာ နတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်ခဲ့သူးကြောင်း ပုံဝထွေကို အဘယ်ရိုကျောင်း တိုက်နေ ဆရာနှင့် တပည့်တို့ ကောင်းစွာ သီရှိကြသည်မှာ သဘာဝကျပေါ်သည်။

ထိသူတို့ထက် သာလွန်စေရန် (ရှင်) ဓမ္မယောသသည် မြတ်စွာဘုရား (သခင်) တုသိတာနတ်နန်းသို့ ကြွမြန်းတော်မူးကြောင်းကို 'ထွင်' ခဲ့သည်မှာ ဟုတ်တန်ရာသည်။ မြတ်စွာဘုရား (သခင်) နတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော် မူးကြောင်းသည် ထင်မြင် ယူဆချက် ပြောင်းလဲမူးကြီးတစ်ရပ်ကို ဖော်ပြလိုသော ကြောင့် စကားတန်းဆာ ဆင်ခြင်းတစ်ရပ်များသာ ဖြစ်သည်ဟု လက်ခံပါလျှင် သဘာဝကျပေမည်။ (ထိသို့မဟုတ်ဘဲ) စာအတိုင်း တိုက်ရိုက် အစိပိုယ် ကောက်ယူမည်ဆိုပါလျှင် ဓမ္မဝါဒပုဂ္ဂိုလ်များအဘို့ပင် ခဲ့တောင့် ခဲ့ယဉ်း ယုံကြည်ရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ချေသည်။

မှတ်တမ်း။ ။ ၁၉၅၁-ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂၀-ရက်၊
စနေနေ့ထိတ် နယူးတိုင်းမြ(စံ) အော့ဇ်
ဘားမား သတင်းစာ (မြန်မာနိုင်ငံတော် -
ဘာသာပြန် စာပေအသင်းမှ ဦးစိန်ဝင်း
အမ် အေ၊ နှင့် ဦးဘရတ် ဘီ အေ၊ တို့၏
အကူအညီဖြင့် ပြန်ဆိုသည်။)

အဘဝ္မာ ရှာပုံတော်

နိကာယ်ဝါးရပ်များ “ခုံကနိကာယ်” ဆိုတာ အသေးအဖွဲ့ အတိအတွော တရားငယ်များသာ ဖြစ်ပါသတဲ့။ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်တွေထဲများ အလေး အနက် ဆုံး၊ အရည်လျားဆုံးဆိုတဲ့ အဘဝ္မာတရားတော်ကြီးက ဘာကြောင့်များ အသေးအဖွဲ့ အတိအထွော ခုံကနိကာယ်ထဲမှ ရောက်နေရပါသနည်း?။

- ◆ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်-

သုတော်၊ စိန်ည်း၊ အဘဝ္မာ
သုံးဖြာသော ပိဋကတ်တရားတော်တို့ကို
ထုတ်ဖော် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်ဟု
ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်းက ယုံကြည်ကြသည်။ ။
- ◆ အဘဝ္မာဟူသည်-

သုံးလီသောပိဋကတ်တို့၌
အထွေတ်မြတ်ဆုံး၊ အလေးနက်ဆုံးတရားဟု
ရေးသားကြ၊ ဟောကြားကြ၏။ ။
- ◆ ဘုရားရှင်သည်-

မိခင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော နတ်သား၏
ကျေးဇူးတရားများ ဆပ်လိုင်း၏
ဝတီသာသို့ကြသွားကာ
ဟောကြားအပ်သော နှုနိုးဆပ်တရားဟုလည်း
ရေးသားကြ၊ ဟောကြားကြ၏။
- ◆ ဝါတွင်းသုံးလကြာ အဘဝ္မာဒေသနာဖြင့်
သေချာဟောကြား ဆပ်ပါင်းသော်လည်း
အားလုံးကားမပြေ နှုနိုးသာကျေသည်ဟု
ရေးသားကြ၊ ဟောကြားကြသေး၏။ ။

- ◆ အဘိဓမ္မာအေသနာတော်ကြောင့်
ကုဋ္ဌ ကုဋ္ဌ နတ်ပြောတို့
ကျော်တမ်းဝင်ကြပါသော်လည်း
ပါရမီအရင့်အမာ ဘုရားမယ်တော်ကြီးခမျာ
သောတာပန်သာ တည်ခဲ့ရှာသတဲ့။ ။
- ◆ ငါဘုရား၏ တရားစစ်အေသနာတော်ကို
ဖွေရှာလိုပါလျှင် မူလရှိပြီး (ဝန်ည်း) (သုတေသန)
ထိနှုတ်တန်တွင် ဖွေလှန်ရှာကြည့်၊ မတွေ့ဘိက
ငါ၏တရား မဟုတ်ပြားဘူး တဲ့။
မဟာပအေသလေးပါး မြတ်တရား၌
မြတ်သားစွာ ဟောထားတာ ရှိပါသည်။ ။
- ◆ သို့ဖြစ်လျှင်-
အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တွင် ပါဝင်သောတရားတွေက
ဘုရားဟောတရား အစစ်တွေ မဟုတ်လေရှေ့သလား
စဉ်းစားဖွယ်ရာ ဖြစ်လာပါ၏။ ။
- ◆ ပိဋကတ်သမိုင်းကို ဆစ်ပိုင်းလေ့လာ
အဘိဓမ္မာ ရှာပုံတော်ဖွင့်လေသောအခါ
ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါမှာ
အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ဆိုတာ လုံးဝ ရှာမရပါ။
သုတေသန(ဝမ္မ)နှင့် (ဝန်ယ)တို့ကိုသာ
နေရာတကာမှာ တွေ့ရပါသည်။ ။
- ◆ ပထမသရီယနာ၊ ဒုတိယသရီယနာတွေမှာ
အဘိဓမ္မာပိဋကတ် မပါပါ။

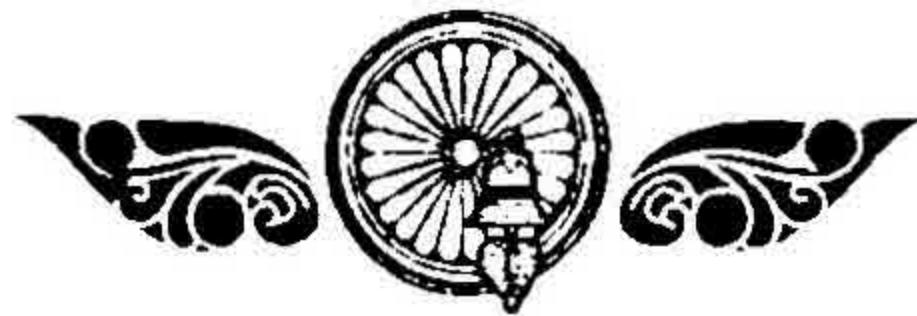
ဓမ္မနှင့် ဝိနယတိုကိုသာ သရီယနာတင်ကြောင်း
သမိုင်းဟောင်းတွေမှာ တွေ့ရပါ၏။ ။

- ◆ တတိယသရီယနာ တင်သောအခါမှာသာ
အသိဓမ္မာပိဋကတ် ပါဝင်လာကာ
ပိဋကတ်သုံးဖြာ ဖြစ်လာပါသည်။
- ◆ ထိုရောအခါ-
မဟာယာနတိုက ပြင်းပျကျယ်လောင်စွာ
ကန့်ကွက်ခဲ့ကြပါ၏။
ထေရဝါဒတို့၏ အသိဓမ္မာပိဋကတ်သည်
မြတ်ဗုဒ္ဓ ဟောကြားသောတရားမဟုတ်၊
ပိဋကတ်အဆွယ်အဖွား ဘုရားဟောအတူများမို့
အသိအမှတ်မပြုထိုက် ပယ်ရှားပစ်လိုက်ကြသည်ဟု
ဒီပဝ်ကျမ်းမှာ အနိုင်အဟာ တွေ့ရပါ၏။ ။
- ◆ မူလရှိပြီး ဝိနည်း သုတေသနတို့မှာ
သေအချာ ဖွေရှာကြည့်ပြန်သောအခါ
သုတေသနပိဋကတ်ထဲမှာ အသိဓမ္မာအခြေခံ
ဘုရားဟောအမှန်သဘောတွေ ရောနောပါဝင်နေတာ
ထင်ရှားစွာ တွေ့လာရပါသည်။ ။
- ◆ ယင်းအသိဓမ္မာအခြေခံတွေကို
သုတေသနဒေသနာမှ ထုတ်ပြန်မှုတည်ကာ
အသိဓမ္မာ(ဂ)ကျမ်းအား သရီယနာတင်မထော်များ
ချွဲထွေ်ရေးသားတော်မှာခဲ့ကြသည်ဟု
သုတေသီ ပညာရှင်တိုက ဆိုပါသည်။ ။

- ◆ ထောက်ပြုခဲ့သောအခါ
မဟာယာနတိုကလည်း အားကျမခံ
သူတိုနည်း သူတို့ဟန်ဖြင့် ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်
အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကို
သုံးသပ်ရေးသားခဲ့ကြကြောင်း
မှတ်တမ်းဟောင်းများမှာ တွေ့ရပါ၏။ ။
- ◆ အဘိဓမ္မာလို ရှည်လျားလှသောတရားကို
မြတ်ဘုရား ဘဂဝါသည် ဘယ်နေရာ ဘယ်ဒေသ
ဘယ်ကာလတုန်းက ဟောကြားခဲ့တယ်ဆိုတာ
ရာစုနှစ်များစွာ ကာလကြာအောင်
ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ မသိခဲ့ကြချေ။ ။
- ◆ ယင်းပြဿနာ နှစ်ဖြာကို
သာသနာနှစ် ကိုးရာကျိုးကာမှ အငွကထာဆရာက
ဗျားပြဖြေရှင်းပေးခဲ့၏။
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သတ္တာမဝါကို
တာဝတီသာမှာကပ်ရင်း ဝါတွင်းသုံးလ
အဘိဓမ္မာတရားပြ၍ မိမာတာနှင့်
နတ်ပြဟွာအများတို့အား အကျွတ်တရား
ရစော်း၍ သိကြားတွေ ပြဟွာတွေ
ဖန်ဆင်းလေသော ရွှေ ငွေ ပတ္တာမြား
စောင်းတန်းများမှာသည်
သက်သာနဂိုရိပြည်သို့
ကြွေချီဆင်းသက်တော်မူခဲ့သည်ဟု
ဓမ္မပဒအငွကထာမှာ တွေ့ရပါ၏။

- ◆ ပုံဖွေနိဂုံသ သဗ္ဗည့်တော်ရှင် မဟုတ်သော
ကျွမ်းပြုဆရာ အဋ္ဌကထာဆရာအရှင်တို့၏
စိတ်ကူးယဉ်အနုမာနများအား
ဘုရားဟောအလား မှတ်ထင်ယုံစားလာခဲ့ကြတာ
ကာလကြာပါပကောလား ဖျောတို့ ၀၀။ ။

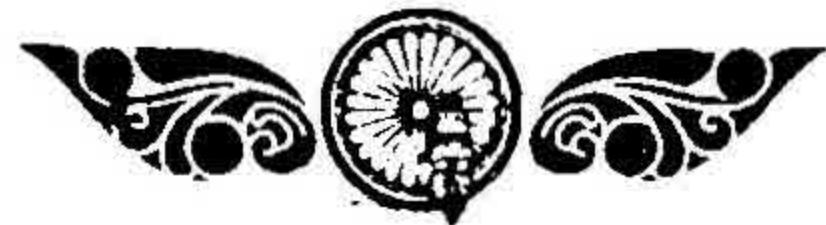
◆◆◆◆◆

**“အဘိဓမ္မရှာပုံတော်”အား
ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်ခြင်း**

- = အဘိဓမ္မရှာပုံတော် စာတမ်းရှင်သည် -
- (၁) ထွေရပါဒုဒ္ဓဘာသာကို လက်ခံယုံကြည်သူမဟုတ်ပါ။
- (၂) ထွေရပါဒုဒ္ဓဘာသာ ပျက်စီးရေးကို အားထုတ်နေသူဖြစ်ပါသည်။
- (၃) အဘိဓမ္မသည် ထွေရပါဒုဒ္ဓဘာသာ၏ အနှစ်သာရဖြစ်ပါသည်။
- (၄) သံရိယနာသမိုင်းသည် ထွေရပါဒုဒ္ဓဘာသာ၏ အသက် ဖြစ်ပါသည်။
- (၅) ထွေရပါဒုဒ္ဓဘာသာသာဝ်တိုင်းသည် အဘိဓမ္မသာဝနှင့် သံရိယနာ
သမိုင်းအစဉ်အလာကို လက်ခံယုံကြည်ပြီး တတ်သိနားလည်အောင်
ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရပါမည်။
- (၆) အကယ်၍ ထွေရပါဒုဒ္ဓဘာသာဝ်ဖြစ်လျှင် - ပိဋကတ်တော်,
အဋ္ဌကထာကျမ်းကြီးများ၏ ဂုဏ်ရမ္မပိုင်းကို မသင်ယူ မလေ့လာ
မဆည်းဖူးသူ ဖြစ်မည်။
- (၇) ဂုဏ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဖျက်ဆီးလိုသည့် အနောက်တိုင်း သုတေသီ
ပညာရှင် ဆိုသူများကို အထင်ကြီးပြီး ယင်းတို့၏ အယူအဆကို
အားကိုးသူဖြစ်သည်။
- (၈) ထွေရပါဒုဋကတ်တော်ကို နှဲနှဲစပ်စပ် လေ့လာသင်ယူဖူးသူ မဟုတ်
တန်ရာ။
- (၉) အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များအပြင် -
 - = သံရိယနာတင် မထောက်ပြတ်များကို ကဲ့ရဲ့စောကားထားခြင်း။
 - = မြန်မာနိုင်ငံထွေရပါဒု ဟောပြောချက်, ရေးသားချက်, ယုံကြည်
ချက်များကို ပျက်ရယ်ပြထားခြင်း။
 - = အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ ဖွင့်ဆိုချက်များကို လက်မခံခြင်းထက်
တိုက်ခိုက်ရေးလက်နက်အဖြစ် အသုံးပြုထားခြင်း။

- = အသိပ္ပါဒ္ဓဘာတ်အယူအဆကို ဖယ်စွန့်ထားခြင်း။
- = အသိပ္ပါဒ္ဓဘာသာဝကို တတ်ကျမ်းနားလည်သူ မဟုတ်ခြင်း။
- = အဋ္ဌကထာဆရာကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချထားခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိရပါသည်။
- = ငြင်းသည် အမှန်တရားကို လက်ခံမည်သူ မဟုတ်ပါ။
- = မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် အျော်ဖော်မှုလည်း ကျတ်လွတ်မည်သူ မဟုတ်ဘူ သုံးသပ်ယူဆမိပါသည်။

အဘိဓမ္မဘဏ္ဍာနှင့် ဝိပဿနာ

သီတရာ့ဆရာတော်

အဘိဓမ္မဘဏ္ဍာ ဟူသည် အလွန်သိမ့်မွေ့နှုံးညံ့သော ဓမ္မ၊ အလွန်နက်နဲ့
ခက်ခဲသော ဓမ္မ၊ အလွန်ကျယ်ပြန့်သော ဓမ္မ၊ အလွန်ထူးကဲသော ဓမ္မ ဖြစ်
သည်။ ဓမ္မဟူသည် အရှိတရား၊ အမှန်တရား၊ ကြောင်းကျိုးဆက်တရား၊
သဘာဝတရား၊ ပကတိတရား၊ ဉာဏ်တရား၊ နိသဗ္ဗာတရား၊ ပရမတ္တတရား၊
သစ္ာတရားတို့ ဖြစ်သည်။

အလွန်အလွန် သိမ်မွေ့နှုံးညံ့သော ခက်ခဲနက်နဲ့သော ထူးကဲကျယ်ပြန့်
သော သတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်သော ပင်ကိုယ်သဘာဝအားဖြင့် အရှိအမှန်ဖြစ်
သော သိအပ်သော ထိုအဘိဓမ္မကို ပြတ်ဗုဒ္ဓသည် နတ်ပြည်၌ ဟောခဲ့သည်။
ထိုမျှ လွန်ကဲခက်ခဲသော ဓမ္မကို စိတ်အစဉ်၌ အာရုံနှင့်နိုဝင်ရဏာ ကြားဝင်မခုံဘဲ
တစ်ဆက်တည်း မရပ်မနား တောက်လျှောက် ကောသန ကေပါရ နာကြား
နိုင်မှ တတ်သိနားလည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လူတို့ဌာနေမှာ စားရေး၊ အိပ်ရေး၊ ကိုယ် လက် သန္တရှင်းရေးစသည်
အနောင့်အယုက်များသည် အလုပ်တိုင်း၌ ဝင်ရောက်ဟန္တားလေ့ ရှိသည်။
အလုပ်တစ်ခု၌ စိတ်ကူးစူးစိုက်နေခိုက် ကိုယ်ခန္ဓာ ပင်ပန်းခြင်း အလေးအပေါ့
သွားလိုခြင်း အစာရေစာ ဆာလောင်ခြင်း စသည်တို့က ဝင်ရောက်နောင့်ယုက်
သောကြောင့် အလုပ်၌ စူးစိုက်ထားသော သမာဓိ ပျက်စီးရလေသည်။
ထိုကြောင့် ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း ကိုမပေါင်းများစွာ ဟောရလျှင် ထိုမျှ
နက်နဲ့သည့် အဘိဓမ္မဘဏ္ဍာသည် လူတို့ပြည်၌ အရာထင်၌ ကျန်ခဲ့မည်မဟုတ်ပေ။

နတ်တို့ဌာနေမှာကား အချိန် ကွာခြားချက်လည်း ဝေးလွန်းလှသည်။
လူပြည်မှာ နှစ်တစ်ရာ တာဝတီသာနတ်ပြည်မှာ တစ်ရက်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်

စားချိန် အပိုင်ချိန်တို့မှာ ကျေလွန်းလှသည်။ ကျင်ကြီး ကျင်ထယ်စွန့်ရခြင်း၊ ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းလည်း မရှိသော ထိန်တ်များမှာ ၁၉-မိန့် (သူတို့ အချိန်ဖြင့်) ခန့်မျှသာ နှိမည့် ထိအသိဓမ္မတရားပွဲကို တစ်ဆက်တည်း၊ တစ်ထိုင်တည်း၊ တစ်စိတ်တည်း၊ တစ်ဝါထိတည်း နာကြားခဲ့ကြရလေသည်။

ထိုကြောင့် ထိန်တ်များပြည်ဝယ် ဆက်တိုက်ဟောခဲ့သော ထိအသိဓမ္မကို လူတို့ပြည်ဝယ် အရှင်သာရီပုတ္တရာအားသာလျှင် ရက်ပေါင်းကိုးဆယ်အကြိမ်ကိုးဆယ် ပြန်လည် ဟောတော်မူခဲ့ပါလေသည်။ အရှင်သာရီပုတ္တရာဖြစ်၍သာ ထိအသိဓမ္မကို ရက်ခြား၍ နာကြားပြီး ဆောင်ထားနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

အရှင်သာရီပုတ္တရာသည် မြတ်ဗုဒ္ဓထံမှ အကျဉ်းချုပ် နာကြားခဲ့ရသော အသိဓမ္မကို သူ၏တပည့် ရဟန်းငါးရာတို့အား မကျဉ်းမကျယ် ပြန်ဟောခဲ့လေသည်။ ထူးဆန်းသည်မှာ အသိဓမ္မကို အရှင်သာရီပုတ္တရာထံမှာ သင်ယူကြသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓ တာဝတီသာသို့ တက်ကြသွားသောနေ့ကမှ ရှင်သာရီပုတ္တရာထံမှာ ရဟန်းပြုကြသော ရဟန်းသစ်များ ဖြစ်ကြလေသည်။ သရက်ဖြူပင်ရင်းက တန်ခိုးပြာ့နိုဟာပွဲကို ကြည်ညိုကြသော အမျိုးကောင်းသားငါးရာတို့သည် ထိနေ့ (ဝါဆိုလပြည့်နေ့)မှာပင် ရဟန်းပြုကြ ထိနောင်တစ်နေ့မှာပင် အသိဓမ္မကို နာကြားကြရလေသည်။

ထိအသိဓမ္မတရားသည်ပင် ထိရဟန်းတို့အတွက် ဂိပသုနာ ဖြစ်ရပေမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိနှစ်ဝါတွင်းမှာပင် ထိရဟန်းငါးရာတို့သည် ရဟန္တာဖြစ်ကြပြီး ထိဝါ (မြတ်ဗုဒ္ဓ ခုနစ်ဝါမြောက်) ကျေတ်မှာပင် ထိရဟန်းများ အသိဓမ္မ ခုနစ်ကျမ်းဆောင်တို့ (အဘိဓမ္မက၊ သတ္တာပကရဏီက) ဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ဓမ္မအားလုံးတို့ကို ရှေးဦးစွာ စုပေါင်းသိမ်းကျံး၍ ပြသည်။ ထိုနောင် အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းဝေဖန်၍ ပြသည်။ တစ်ဖန် စာတ်ခွဲ၍ ပြသည်။ သိမ်းကျံး၍ ခွဲခြမ်းဝေဖန်ထားသော ထိဓမ္မအသေးစိတ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ယူဉ်စပ်

သတ်မှတ်တော်မူပြန်သည်။ ထိုနောင် ဝါဒအပျီးပျီးနှင့် နှင့်ယျာဉ်၍ ဝေဖန်ဆန်းစစ်တော်မူပြန်သည်။ ထိုနောင် အစုစုပြန်စုပုံ၍ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပြပြန်သည်။ အသိပေါ်ခုံနှစ်ကျမ်း၌ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့ စုရုံးခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်း၊ ကတ်ခွဲခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲခြင်း၊ ဝါဒယဉ်ခြင်း၊ စုညီပြုခြင်း၊ ကြောင်းကျိုးဆက်ခြင်းဟူသော ခုနစ်ပါးသော နည်းစနစ်တို့သည် တကယ်စင်စစ် အလွန်လေးနက်သည့် ဂိပသုနာနည်းစနစ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အသိပေါ်ခုံနှစ်ကို နာကြားကြရသော ထိုအသိပေါ်ခုံ၏ အစစွာသောနေ့တွင်မှ ရဟန်းပြုခဲ့ကြသော ရဟန်းငါးရာတို့သည် အသိပေါ်ပြီးဆုံးသောနေ့မှာပဲ သူတို့ ဂိပသုနာပြီးဆုံးသောနေ့ပင် ဖြစ်ရလေမည်။

ဂိပသုနာဟူသည် အထူးထူးသောနည်းတို့ဖြင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ ပကတီ၊ သဘာဝ၊ နိယာမ၊ ကာရဏ၊ နိသုတ္တ၊ အနတ္တ၊ ပရမတ္တတို့ကိုရှု၍ ရူးစမ်း၏ ထွင်းဖောက်၍ သစွာနှင့်သန္တာကို ရှာဖွေသောစနစ် နည်းပညာတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ရုပ်၏သဘာဝ၊ ရုပ်နှင့်ရုပ်ချင်း အပြန်အလှန် ကြောင်းကျိုးဆက်ကျေးဇူးပြုပုံတို့ကို ညာ၏ဖြစ်စဉ်ဆယ်ပျီးမှာ ပြထားသည့်အတိုင်း သန့်စင်ပုံ ခုနစ်ပျီး တိုးတက်ပုံများမှာ ပြထားသည့်အတိုင်း အတွင်းကိုနှုက် ရူးစိုက်၍ အရှိကို ရှာဖွေသောနည်းသည် ဂိပသုနာပင်ဖြစ်ရာ ဂိပသုနာနှင့်အသိပေါ်ခုံတစ်သားတည်း ဖြစ်လေသည်။

ဂိပသုနာရှုခြင်းသည် အသိပေါ်ခုံကိုပင် ရှုသည်ဖြစ်သောကြောင့် အသိပေါ်ခုံနှင့် ဂိပသုနာတို့မှာ ခွဲ၍မရဖြစ်သည်။ အသိပေါ်ခုံတတ်မှ ဂိပသုနာရှုရမည်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်သော်လည်း ဂိပသုနာရှုနေခြင်းသည် အသိပေါ်ခုံသင်ကြားနေခြင်း တစ်ပျီးလည်း ဖြစ်သည်။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့သည် တစ်လုံမျှသောကိုယ်၌ အစဉ်အမြှိုက်၍ နေသောကြောင့် ထိုအကြောင်းအရာကို လေ့လာနေခြင်း၊ သင်ယူနေခြင်းနှင့် ထိုစိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့၏သဘာဝကို ရူးစွာစိုက်စိုက် ကြည့်နေခြင်းတို့သည် ခွဲခြား၍ မရနိုင်သောလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။

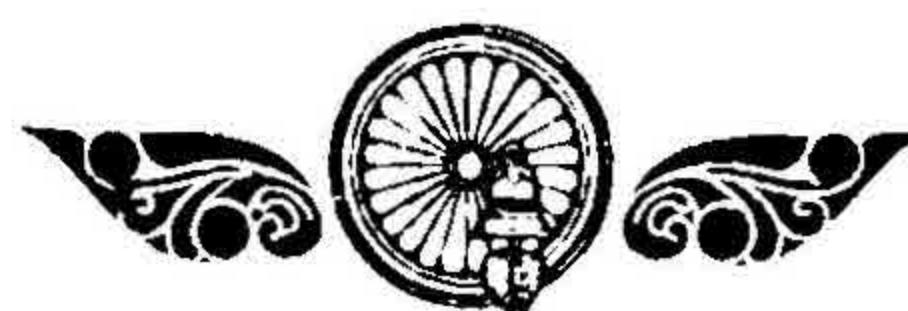
အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့် ဆိုရပါလျှင် နာမ်ရပ်မသိလျှင် ဝိပဿနာမဖြစ်သော ကြောင့် အဘဝ္မာနှင့် ဝိပဿနာခွဲ၍မရကြောင်း သေချာလှပါသည်။ နာမ်ရပ် နှစ်ပါးသည် အပိဋ္ဌာ, တဏ္ဍာ, ကံသာ အကြောင်းရင်းရှိကြောင်း၊ ကံ စိတ် ဥထု အာဟာရသာ အထောက်အပံ့ရှိကြောင်း ကောင်းစွာဖော်ပြသည့် အဘဝ္မာပါမှ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟည်အပိုင်ရာ ကခါစိတရဏ ဝိသုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကျိုးကျေးဇူးတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ပုံံံန်းတို့က ကောင်းစွာ ထောက်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကြောင့် ဝိပဿနာနှင့်အဘဝ္မာ ခွဲခြား၍မရသည့် အသုမည်ပစ္စည်း စင်စစ် ကေန်ဖြစ်သဖြင့် ဝိပဿနာယောဂိတ္တု လူဘဝကို လေ့လာသည့် နည်း ပညာဖြစ်သည့် ‘အဘဝ္မာ’ကို လက်မလွှတ်သင့်ကြောင်း ကောင်းစွာ တင်ပြ အပ်ပါသတည်း။

သီတဂ္ဂဆရာတော်

ဆောင်းပါးအညွှန်း။။

သာသနာနှစ်၊ ၂၅၄၃၊ ကောဇာ-၁၃၈၁၊ နတ်တော်လ၊
ခရစ်-၂၀၀၉-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ အမှတ်(၂)
မဏီဇော် ဘာသာ, သာသနာ, ယဉ်ကျေးမှုမဂ္ဂဇင်းမှ
ကူးယူဖော်ပြထားပါသည်။

မြတ်ပွဲ၏ အဘိဓာဇ်သနတော် သိမဟုတ် သဘာဝမ္မအစ် မြင်အောင်ရူ

ကိုယ်ခွဲ့ ကျွန်းမာရေး

လူသားတို့၏ ကျွန်းမာရေးပျက်စီးခြင်းသည် ပြင်ပမှ မသင့်တော်သော အစားအစာ၊ အဆိပ်အတောက်၊ ပိုးမွား၊ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု ဟူသော ဗဟိုဒ္ဓဘေးအန္တရာယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းရှိ အသွေးအသားတို့၏ ပျက်စီးမှု ဟူသော အန္တအန္တရာယ် တစ်မျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ အနာရောဂါတစ်ခုခု နှိပ်စက်လာလျှင် ကိုယ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုများ ထပ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ကာယကံရှင်ရော မိသားစုဝင်တွေပါ ခံစားကြရပါသည်။

ယင်းဘေးအန္တရာယ်များကို ကာကွယ် ပယ်ဖျောက်နိုင်ရန် အစားအစာ၊ သဘာဝရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ဖောက်ပြန်မှုတို့ကို ပြပြင်ဖယ်ရှား နိုင်သော ကျွန်းမာရေးဗဟုသုတေသန၊ ဆင်ခြင်တံ့တရား၊ အသိပညာ ရင့်ကျက်မှုတို့ ရှိဖို့လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကျွန်းမာရေး အသိအလိမ္မာ ညာဏ်ပညာရှိလျှင် ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်သည် အစားအစာ၊ အသွားအလာ၊ အနေအထိုင် အစရှိ သည်တို့ဖြင့် အချိန်မီ ပြပြင်ကာကွယ် ရောင်ရားပြီး နေထိုင်ပါက အနာရောဂါ အန္တရာယ်များ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

နာမ်စန္တာ ကျော်းမာရေး

ထိုအတူ နာမ်ခန္ဓာကျော်းမာရေးသည် မိမိ၏ ပင်ကိုယ်ကုသိလိတ် မပျက်စီးရေးအတွက် ကိုယ်ခန္ဓာ ကျော်းမာရေးထက် ပို၍ အရေးကြီးပါသည်။ ကုသိလိတ် ပျက်စီးသွားလျှင် အရာရာ၌ အကုသိလိတ်စိတ်များ၏ ခြယ်လှယ် နှိပ်စက်မှုကို မရှုမလှ ခံကြရပါလိမ့်မည်။ အကုသိလိတ်တို့၏ ဖိစီးနှိပ်စက်မှု ကြောင့် မိမိ၏ ကုသိလိတ် ပျက်စီးနေသည်ကို သူတော်ကောင်း မဟုတ် သူများ မသိကြပါ။ ထိုကူးသို့ မသိကြခြင်းကြောင့် အကုသိလိတ် နယ်ပယ်သို့ တဖြေးဖြေးချင်း အတွင်းပိုင်းအထိ ရောက်မှန်းမသိ ရောက်ရှိသွားကြပါသည်။

ပျက်စီးဆုံးရုံးမှု

ထိုကြောင့်လည်း မှန်ကန်သော အသိဉာဏ်နယ်ပယ်မှ ဝေးသထက် ဝေးသွားပြီး မိမိ၏အကျိုးစီးပွား၊ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အကျိုးစီးပွားများ ပျက်စီးရန် ကြံစည်း၊ ပြောဆို၊ ပြုလုပ်ကြသဖြင့် သတ္တုလောက၏ အဆိပ်ပင်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်သွားပါသည်။ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း “လူထောင် မြှုံးကြီး” ဖြစ်သွားပါသည်။ မှန်ကန်သော အသိဉာဏ်ပညာ မရှိတော့သဖြင့် မိမိ၏ကြံစည်းမှု၊ ပြောဆိုမှု၊ ပြုလုပ်မှု (လုပ်ဆောင်ချက်)အများများကို အကောင်း ပြင်ပြီး တစိုက်မတ်မတ် ပြောမှု၊ ပြောဆို၊ လုပ်ကိုင်သဖြင့် မိမိနှင့် မိမိပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခုလုံး ပျက်စီးဆုံးရုံး သွားရပါတော့သည်။

မှန်ကန်သောအသိဉာဏ်ပညာရှိမှု

အသိဉာဏ်ပညာဖြင့် သဘာဝဓမ္မဖြစ်စဉ်များကို မှန်ကန်စွာသိမှုသည် သတ္တုလောက၏ မရှိလျှင် မဖြစ်သော အရာဖြစ်ပါသည်။ အသိအပြင် မှန်ကန် ပါမှ အတွေးအခေါ်၊ အကြံအစည်းများ မှန်ကန်ပါမည်။ သဘာဝဓမ္မဖြစ်ပုံ အကြောင်းအရာကို မှန်ကန်စွာ သိဖြင်ကြံစည်ပါမှ ဆင်းရဲ့ကွဲလမ်းကြောင်းက လွတ်ပြောက်ပြီး ချမ်းသာသုခကို အမှန်တကယ် ရရှိကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်နှလုံး၏ ခံနိုင်ရည်သဲ့

အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ၏လည်း ပစ္စည်းလေးပါး ရလို့မှု၊ ထင်ပေါ်ကျိုးကြားလို့မှု-ဟူသော အတွင်းဘေးရန်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို အမြစ်ကစပြီး ဖြိုဖျက်လိုသော အင်အားရုံများ၏ ထိုးနှက်ချက်ဟူသော အပြင်အပ ဘေးရန်တို့၏ တိုက်ခိုက်ထိုးနှက်ချက် အမျိုးမျိုးတို့ကြာ့င့် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်ဟူသော ကိုယ်ခံစွမ်းအား မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ နယ်ပယ်မှ လဲပြီပါဝင်သွားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြာ့င့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများသည်-

- ၁၆၅ = ပိဋကတ်ပင်လယ်၊ နယကျယ်၊ အလွယ်တတ်ပြီ မထင်နဲ့။
- ၁၆၆ = တစ်နည်းတွေ့ရုံ၊ ကျမ်းမစုံ၊ အာဂုမ်တယ်၍ မကိုးနဲ့။
- ၁၆၇ = ကေစိသဘော၊ တစ်ကျမ်းဟော၊ အပြောတယ်၍ မတင်နဲ့။
- ၁၆၈ = ဂုဏ်ရာ၊ မနှုံးက၊ ဝါဒတယ်၍ မငြင်နဲ့။
- ၁၆၉ = အတွေနောမတို့၊ ယူမှန်းသို့၊ ဖို့၍ယုဉ်ပြိုင် မပြောနဲ့။
အစရိုသည်ဖြင့် သတိပေး မိန့်မှာတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ပရိယတ်ဆိုင်ရာ၏ ကျမ်းရင်းသုံးကျမ်းမျှဖြင့် လုံလောက်သော ကိုယ်ခံစွမ်းအား ပြည့်ပြည့်ဝေ မရနိုင်ပါ။ ဟိုကျိုးသည်ခုံးသင်ကြားနည်းသည် အခြေမရိုင်လှပါ။ နိကာယ်ကြီးများ၏ ပါဌ္ဂတော်၊ အားကထာများကိုလည်း သင်ကြား လေ့လာသင့်ပါသည်။ ပရိယတ်ဆိုင်ရာ စာမေးပွဲအောင်ရုံမျှဖြင့် တင်းမတို့မှ အားမရသင့်ပါ။ ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ခံအား မရှိပါက ပတ်ဝန်းကျင်မှ ထိုးနှက်သည့်အောင်ကို မည်သို့မှု ခံနိုင်ရည် ရှိမည်မဟုတ်တော့ပါ။

ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူးစဉ်က - အရှင်အေဝတ်နှင့် အရှင်သုနက္ခတ်တို့သည် ထိခေါ် ထိအခါက အထက်တန်းစားပင်းမျိုးနှင့် လောကီအဘိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ မိမိတို့သွားနှင့်တွင် ရှိနေသည့် အမျိုးဂုဏ်နှင့် လောကီအဘိညာဉ်တို့ကို အကျိုးများအောင် အသုံးမပြုကြဘ ပစ္စည်းလေးပါး ပေါ်များ လိုမှု၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကားလိုမှုနောက်သို့ လိုက်ပါကြ သဖြင့် အတွင်းအန္တရာယ် စစ်ပွဲတွင် ဘုံးဘုံးလဲ ကျူရံးသွားကြသည့်မှာ သတိပြု စရာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိပုဂ္ဂိုလ်များလောက် ခိုင်မာမှု မရှိသူများမှာ လွယ်လွယ် ကူကူပင် လဲပြီသွားနိုင်ပါသည်။

မြတ်စွဲ၏ အဘိဓမ္မဒေသနာတော်

ဘုရားမြတ်စွဲ၏ သာသနာတော်ကို အမြစ်ပါမကျို့ တွန်းလှန်ဖြို့ချ လိုလျှင် အဘိဓမ္မဒေသနာတော်ကို တိုက်ဖျက်ရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓမ္မဒေသနာတော်သည် အသိညာဏ်ပညာရှိသူတိုင်း ငြင်းပယ်၍ မရသဖြင့် လက်ခံကြသည့် သဘာဝဓမ္မအစ်အမှန် အသေးစိတ်ဖြစ်ပုံကိုပါ ဟောပြထား သော အေသနာတော်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိနှင့် မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဖြစ်ပေါ်တွေ့ရှိ နေသော အရာများသည် ရုပ်နှင့်နာမ် သဘာဝတရားများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိရှုပ်နာမ်သဘာဝများကို ပည်တ်တင်၍ သိမြင်နေကြသဖြင့် ပည်တ်နောက်က ကိုလေသာများ တကောက်ကောက် လိုက်ပါနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပည်တ်ကို ဖြေတ်လိုက်လျှင် ရုပ်နာမ်သဘာဝဓမ္မအမှန်များကို သိမြင်နိုင်ကြသဖြင့် အယူမှားမှာ “ဒီဇိုင်း”, ယုံမှားမှာ “ဂစ်ကိုဆာ”များ ကင်းပျောက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိသို့ ပညတ်မဖက် ပရမထ္ဌ သဘာဝသက်သက်များဖြစ်သဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အဘိဓမ္မအေသနတော်ကို ဉာဏ်ပညာအားကောင်းထက်မြှုပ်သော နတ်ပြုဟွာ ပရိသတ်အပေါင်းအား အကျယ်တဝံ့ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဓမ္မသဘာဝကို ပရမတ်အမြင်ဖြင့် သိမြင်လျှင် အယူမှားမူ၊ စွဲလမ်းမူဒိဋ္ဌများ မရှိတော့သဖြင့် အဘိဓမ္မအေသနတော်ကို “ဒီနိုင် ဂနိုင် ကထာ”ဟု အရိယာ သူတော်ကောင်းများ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဒိဋ္ဌပြောက်မှ ဉာဏ်အလင်းပေါက်မည်၊ ဉာဏ်အလင်းပေါ်လာမှ ရိပသာဉာဏ်စဉ်များ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ရိပသာဉာဏ် ရင့်သနလာလျှင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းမှ လွှတ်ပြောက်ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မအေသနတော်သည် ဘုရားရှင်သာသနတော်၏ အဓိက သော့ချက်သဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ ယနှုန် သိပုံပညာရှင်များသည် အဘိဓမ္မ၏ သဘာဝဓမ္မများကို လက်ခံယုကြည်နေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓမ္မအေသနတော်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ကြီးမားခိုင်ခုံသော ခံတပ်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဖြို့ဖျက်လိုသူများသည် အဘိဓမ္မခံတပ်ကြီးကို တဖြေးဖြေးချင်း အားနည်းလာအောင်ရေးသား ဟောပြော၍ စည်းရုံး ဖျက်ဆီးနေကြပါသည်။

ခေတ်အဆက်ဆက် အဘိဓမ္မကို ဖျက်ဆီးခဲ့ကြ

အထက်ဖော်ပြုပါ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အမာခံတပ်ကြီးဖြစ်သော အဘိဓမ္မအေသနတော် ကွယ်ပရေးအတွက် အားထုတ်နေကြခြင်းသည် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထော် အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာကို

သိဟိုင်အကွာရာမှ ပါဌီအကွာရာသို့ ပြောင်းလဲ၍ မရေးသားမီ ခေတ်ကပင် ထင်ရှားရှိနေပါသည်။ ထိုသို့ရှိနေ ကြောင်းကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထေရ်က အဋ္ဌသာလိန့် အဋ္ဌကထာ နိဒါန်းကထာ (၁-၂၈-၃၂)၌ ဖြေရှင်းထား သည်ကို လေ့လာ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၁၉၄၁-ခုနှစ်၊ အောက်တို့ဘာလ (၂၀)ရက်၊ စနေနေ့ထုတ် “နယူးတိုင်းမ်း(စံ)အော့ပ်ဘားမား” သတင်းစာ၌ ကိုရင်စက္ကိန္တဆိုသူ၏ ဆောင်းပါးနှင့် ဆက်စပ်၍ဖြစ်ပေါ်လာသော အဘဝ္မ္မာပြဿနာကို ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ မဟာဝိသုတာရာမ တိုက် ဆရာတော် ဘဒ္ဒနနန္တဝံသ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ) ထေရ်အမျိုးရှိသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး (၉)ပါးနှင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ ဆရာလင်းတို့က ဝိန့်စွဲယ (၁၂)စောင်တို့ဖြင့် ဖြေရှင်းတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

“အဘဝ္မ္မာသည် ဘုရားဟော မဟုတ်”ဟူသော ထေရဝါဒုဒ္ဓဘာသာ ဖျက်ဆီးရေး အယူအဆသည် အနောက်တိုင်း အတွေးအခေါ်ကို ခေတ်မီ သည်ဟု လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ကြသော ထေရဝါဒုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများ၌ ပုံးနှံခဲ့ပါ သည်။ ထိုကြောင့်လည်း ထိနိုင်ငံများ၌ အဘဝ္မ္မာဒေသနာတော် သင်ကြား လေ့လာမှု၊ ပို့ချေမှုများ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သာသနာကို စောင့်ရောက်၍ သာသနာတော်ကို ချော်မြတ်နီးကြော်နှုန်းသော ဆရာတော် ဘုရားကြီးများသည် ထိအယူအဆကို လက်မခံဘဲ အဘဝ္မ္မာဒေသနာတော် ပို့ချေလေ့လာနည်းကို အချိန်တိုတိုနှင့် တတ်သိ နားလည်အောင် အစဉ်အဆက် တီထွင်ကြံဆုံး ပို့ချေ သင်ကြားတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ထိုကြောင့် မာတိကာ၊ ဓာတုကထာ၊ ယမက၊ ပဋိန-ဟူသော အဘဝ္မ္မာကျမ်းကြီးများကို အချိန်တိုတိုဖြင့် သင်ကြားလေ့လာနိုင်ကြသည့် အတွက် လူများပင် တတ်သိနားလည်နေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ-မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆရာတော်ကြီးများ၏ အဘဝ္မ္မာဒေသနာတော်ကို ကျမ်းကျင် တတ်သိတော်မူကြခြင်းသည် အရကောက်ကျမ်းများ၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပင်

ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအရကောက်ကျမ်းများကို မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် ရေးသား ပို့ချထားပါ သည်။ အခြား မည်သည့်နိုင်ငံမှာမှ မရှိပါ။

အဘိဓမ္မာကို ရှာဖွေလိုကျင်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝေနေယဉ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆင်းရဲကောင်းကွာ၍ ချမ်းသာသုခ ခံစားနိုင်စေရန် သိရှိ၊ ကျင့်ရမည့် အရှိတရားများကိုသာ ဟောကြားတော် မူပါသည်။ ထိုကြောင့် အဘိဓမ္မာအကြောင်း သို့မဟုတ် အဘိဓမ္မာအေသနာ တော်ကို ရှာဖွေ သိရှိလိုပါလျှင် မိမိ၏ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရှာဖွေကြည့်ပါ-ဟုသာ အကြံပြုလိုပါသည်။ အဘိဓမ္မာအေသနာတော်၌ ပရမထ္ဌဖြစ်သော ရှုပ်, နာမ်သာဝတို့ကို ဝေဖန်စိစစ်၍ ဟောတော်မူထားပါ သည်။ ထိုကြောင့်လည်း အရှိယာ သူတော်ကောင်းတို့က “နာမရုပပရီစွာ ကထာ”ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

အဘိဓမ္မာကို သင်ယူပြီး အဘိဓမ္မာပရမထ္ဌသာဝကို ကျကျနှစ် သိရှိအောင် မလေ့လာ, မလိုက်စားဘဲ မသိနားမှလည်သော သာသနာဖျက် ပညာရှင်ဆိုသူများ၏ အဆိုအမိန့်များသည် အဘိဓမ္မာအေသနာတော်နှင့် ထောက်ပေါ်အဗုဒ္ဓဘာသာ ကွယ်ပျောက်ရေး သက်သက်ဖြစ်ပြီး ထိုအဆိုအမိန့်များဖြင့် အဘိဓမ္မာသာဝကို မည်သို့မျှ မသိရှိနိုင်ပါ။ အဘိဓမ္မာကို ကျကျနှစ် လေ့လာသင်ယူပြီး အဘိဓမ္မာအေသနာတော်၌ လာသော ရှုပ်သာဝ, နာမ် သာဝများ မိမိသွားနှစ် တကယ် ရှု/မရှု အပြင်အပ ပတ်ဝန်းကျင်၌ တကယ် ရှု/မရှုကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ညာဏ်ပညာဖြင့် ဖြစ်စေ ရှာဖွေ လေ့လာပြီး တတ်သိနားလည်ပါက အထက်ပါပြုသာများ အလိုအလျောက် ဖြေရှင်းပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ထိုသို့ မျက်မြင်လက်တွေ၊ သိရှိအောင် မသင်ကြား မလေ့လာ, မလိုက်စားဘဲ “အဘိဓမ္မာ ဘုရားဟော မဟုတ်”ဟု မျက်စိမိတ်ပြီး အော်ဟစ် ရေးသားနေခြင်းသည် “မိမိကိုယ်မိမိ ဗုဒ္ဓဘာသာအမည်ခံ လုလိမ် လူညာ

အဖြစ်” ကြောနေရာ ရောက်ပါသည်။ ထိုသို့ လက်တွေ့မရှိမှပြောလျှင် သဘာဝကျပါသည်။ ဓမ္မသဘာဝ များကို အမှန်တကယ် တွေ့မြင်နိုင်ပါလျက်နှင့် အဘိဓမ္မာကို အခြားနည်းဖြင့် ရှာဖွေခဲ့သော် ဘယ်တော့မှ တွေ့မြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ဤနေရာ၏ ဥက္ကာပညာမျက်လုံး ကြည်လင်ဖို့ မြင်အောင်ကြည့် တတ်ဖို့ အရေးကြီးပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အဘိဓမ္မာ၏ ပရမတ္တ ရုပ်+နာမ် သဘာဝများကို သွားသွားတော်မြတ်ဖြင့် သိရှိပြီး ဟောတော်မူထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥက္ကာမယျဉ်သော အန္တပုထုဇ္ဇား၏ အရာမဟုတ်ပါ။

အရှင်နာဂတေသနမထောက်သည် မိလိန္ဒာရုရှင်အား နာမ်တရားတို့ဖြစ် နေသည့် သဘာဝကို “အရာပဓမ္မ ၁၀၈၁၉ ဒုက္ခရပညာ-နာမ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်း၏ ခဲယဉ်းပုံ” ပြသေနာဖြင့် မိန့်ကြား ဖြေရှင်းတော်မူခဲ့ ပါသည်။ (မိလိန္ဒာ၊ မြန်၊ ၁၀၂၂။) ထိုကြောင့် အဘိဓမ္မာအေသနတော် (အဘိဓမ္မာသဘာဝ ပရမတ္တရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့)ကို သေချာစွာ ကြိုးစားအားထုတ်၍ လေ့လာသင်ယူပါ။ အတ္ထာ၊ ပရာ၊ အဆွဲ၊ ဗဟိုဒ္ဓတို့၏ အဘိဓမ္မာအေသနတော်လာ ရုပ်+နာမ်သဘာဝ ဓမ္မတို့ကို ကိုယ်ပိုင်ဥက္ကာပြင့် ကိုယ်တိုင်သိမြင်လာပါက “အဘိဓမ္မာအေသန တော် ဘုရားရှင် ဟော/မဟော”ကို သိရှိနားလည် သဘောပေါက်လာပါ လိမ့်မည်။

ဘဒ္ဒန္တကုမာရ
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ
ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်
နိုင်ငံတော်ပရီယွိုသာသနူတဲ့သို့၏ (ရန်ကုန်)
(၁၇၁ ၁၂၁ ၂၀၀၉) ကြာသပတေးနော်။

ထောက်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် အဘိဓမ္မာ

ကုသိနာရှုနှင့် ဓမ္မ၊ ဂိန်ယ

အရှင်မဟာကသုပ မထောရသည် သုဘဒ္ဒရဟန်းကြီး၏ သာသန၊ ဓတ်အား ထိပါးမှတ်ခတ် ပြောဆိုအပ် သော ဓကားကို ကြားသိတော်မူရသဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဓာတ်တော်ဝေဘန်ရာနှင့် စည်းဝေးကြသော ခုနစ်သိန်း ကျော်သော ‘ကုသိနာရု’ သံယူအစည်းအဝေးကြီးပြု “ဓမ္မဂိန်ယ” ကို သံဂါယနာတင် အတည်ပြုထားရန် အဆို တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

ထိုသံယူအစည်းအဝေးကြီးက အရှင်မဟာကသုပထောရ၏ အဆိုကို လက်ခံပြီး ဓမ္မဂိန်ယကို သံဂါယနာတင် အတည်ပြုထားရန် တည်းတည့် ထည့်သွယ် ဆုံးဖြတ်တော်မူကြပါသည်။ ထိုအစည်းအဝေးကြီးကပင် သံဂါယနာတင်မည့် ဝန်ဆောင် ရဟန်းတော်များကို ရွှေးချယ်ရန် အရှင်မဟာကသုပ ထောရ်ကိုပင် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

အရှင်မဟာကသုပထောရသည် ထိုသံယာအစည်းအဝေးကြီး၌ပြုပင် သံဂါယနာဝန်ဆောင် သံယာတော် ၅၀၀-ကို ရွှေးချယ်ခြင်း၊ သံဂါယနာတင်မည့် ဌာနကို သတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို ဆံယူဆန္ဒနှင့်အသိ အောင်မြှင့်စွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓပါဝန (ဓမ္မ၊ ဂိန်ယ)

ဘုရားရှင်သည် ဓမ္မ၊ ဂိန်ယဟူသော ပါဝန ဓမ္မရတနာတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်း အဖြူပွဲတို့အားလျှင်စွာ ထိုထိုမြို့ရွာအောင်တို့၌ ဟောကြားစတ်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်အခါက ဗုဒ္ဓဘာဝက ရဟန်းတော် များသည် ထို ဆမ္မ၊ ဂိန်ယတို့ကို.. ဓမ္မ၊ ဂိန်ယထဲမှ ခွဲခြားမှု ဖျော်ကြသဲ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည့် အစဉ်အတိုင်း အာရုံမှုနှင့်တက် မပေါ်က် မပျက်အောင် ဆောင်ထားတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

အရှင်ဉာပါလိမထောက်သည် ထိုဓမ္မဝိနယကို အပြည့်အစုံ ဆောင်ထား သော်လည်း ဝိနယကိုသာ အလေးထား၍ သင်ကြားပို့ချတော် မူခဲ့ပါသည်။ အရှင်အာနန္ဒမထောက်သည် ဘုရားရှင်ဟောသမျှ ဓမ္မ၊ ဝိနယ အားလုံးကို လေးလေး မြတ်မြတ် ဆောင်ထားတော်မူပါသည်။ မိမိကိုယ်တိုင် မနာယူ လိုက်ရသော ဓမ္မရတနာများကို မိမိအား အချိန်မရွေး သီးသန္တ ဟောကြား တော်မူပါရန် ဆုတစ်မျိုးအနေဖြင့် ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထား တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

ထိုဉာပါလိ အရှင်အာနန္ဒတို့နည်းတူ အခြားသော မထောက်မြတ်တို့ သည်လည်း ဓမ္မ၊ ဝိနယက ပေးအပ်သော ဓမ္မရသတို့ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရရှိ ခံစားကြရသဖြင့် ထိုဓမ္မဝိနယတို့ကို မပျောက်မပျက်ရအောင် အလေးဂရာပြု၍ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ဆောင်ထားကြပြီး တပည့်ရဟန်းတော်တို့အား အစဉ်မပြတ် ပို့ချသင်ကြားပေးတော် မူခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့ ဘုရားရှင်၏ သာဝက ရဟန်းတော်များသည် ဓမ္မ၊ ဝိနယတို့ကို မြတ်မြတ်နှီးနှီး မပျောက်မပျက်အောင် ထိန်းသိမ်း ဆောင်ထားကြသကဲ့သို့ ဓမ္မ၊ ဝိနယတို့ကို မိမိတို့ထင်မြင်ကြုံစီ ယူဆသည့်အတိုင်း ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောကြား ကျင့်သုံးကြသော အရို့ဌာရဟန်း အစရှိသော တက္ကာပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဘုရားရှင်ရှုတော်များပင် ပေါ်ပေါက် ခဲ့ပါသည်။ ဘုရားရှင်သည် ကိုယ်တော်တိုင် မေးမြန်း စိစစ်တော်မူပြီး သိက္ခာပုဒ်တော်ဖြင့် တားမြစ်၍ ထုတ်ပယ်တော်မူ ခဲ့ပါသည်။

အရို့ဌာရဟန်းအစရှိသော တက္ကာပုဂ္ဂိုလ်များသည် ယခုခေတ်လိုအပိုဒ် ဗဟိုသုတပညာရှင်များ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဟောရေး၊ ပြောရေး အတွက် သုတေသနပိဋကတ်ကိုသာ လေ့လာသင်ယူကြပြီး ဝိနယပိဋကတ်ကို မလေ့လာ မသင်ယူကြသဖြင့် ဓမ္မဝိနယ၏ ဆန့်ကျင့်ဘက် အယူအဆများကို ဟောပြောကြပါသည်။

ဓမ္မဝိနယဟုသော ဓမ္မရတနာများသည် ဘက်စံသင်ကြားတတ်မြောက် ပါမှ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန္ဒကျင်ဘက် အယူဝါဒရှိသူ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓမ္မဝိနယကို လက်ခံယံ့ကြည် ကျင့်သုံးသူပူဂီးလ် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာအားဖြင့် မိလိန္ဒပ္ပာကို လေ့လာကြည့်လျှင် သိပါလိမ့်မည်။ မိလိန္ဒဘုရင်လို ပညာတတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြောင့်မှန်သော အယူဝါဒရှိသူဖြစ်အောင် အရှင်နာဂတေန မထောင်က တည်မတ် ပေးခဲ့ရပါသည်။

ဘုရားရှင်၏ ဓမ္မဝိနယ ဝိမှတ်ရသကို တက္ကီသမား ကြံ့ပိုးဝါးတို့ တွေးခေါ် ကြံ့စည်ရုံမျှဖြင့် မသိနိုင်ပါ။ တတ်သိနားလည်အောင် ပြည့်ပြည့် ၀၀ သင်ကြားပြီး လက်တွေ့လိုက်နာကျင့်သုံးပါမှ အပြည့်အဝ အမှန်အကန်ကို သိရပါမည်။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မိမိ၏ ဓမ္မရတနာများကို “အတက္ကာဝစရော , ဂုဏ်ရော , ဒုရန်ပောရော”ဟု မိန္ဒကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုတက္ကီပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓမ္မရတနာများကို လိုက်နာကျင့်သုံးမှု မပါဘဲ တွေးခေါ် ကြံ့စည်ပြီး ဖျက်ဆီးနေကြပါသည်။

အရှင်မဟာကသုပ မထောင်သည် သာသနာတော် နောက်ပိုင်း ပေါ်ပေါက်လာမည့် အစားချောင်၊ အနေချောင်လို့ ဝင်ရောက်လာသော သုဘဒ္ဒကဲ့သို့သော ရဟန်း၊ ဓမ္မကို ကြံ့စည်တွေးခေါ်နေရုံမျှဖြင့် ကျေနပ်နေသော အရိုးပြုရဟန်းကဲ့သို့သော တက္ကီသမားတို့ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်နိုင်ရန် အရည် မျှော်၍ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးစ သွားပရိယတ္ထိစရ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ အပြည့်အစုံ ရှိနေချိန်၌ လက်ညီးရအောင် ဓမ္မရတနာများကို သံဃားသာတင်ရန် အစီအစဉ်ကို ကြိုကြိုတင်တင် အရေးပေါ် ဆောင်ရွက် တော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အရှင်မဟာကသုပထောင်ညီးဆောင်သော သံဃားသာတင် မထောင်မြတ် တို့သည် ဆောင်မှတ်ရာ၌ လွယ်ကူစေရန် မြတ်ဗုဒ္ဓပါဝစနတို့ကို ဓမ္မဝိနယဟု ရေးညီးစွာ သတ်မှတ်တော်မူကြပါသည်။ ထိုတွင် ဝိနယအုပ်စုကို ရွေးထုတ်၍ ရေးညီးစွာ သံဃားသာတင် အတည်ပြုတော်မူကြပါသည်။

ထိနောင် ဓမ္မကို သုတ္တ၊ အဘိဝမ္မာဟု နှစ်စုခွဲပြီး အဘိဝမ္မာ ကြွင်းသော သုတ္တကို -

- ဒီယနိကာယ = ရှုည်လျားစွာ ဟောတော်မူအပ်သော သုတ်များ။ (၃၄-သုတ်)
- မရှိမနိကာယ = မရှုည်မတို့ ဟောတော်မူအပ်သော သုတ်များ။ (၁၅၂-သုတ်)
- သံယုတ္တနိကာယ = တရားသဘောအားဖြင့် လည်း ကောင်း ဟောကြားချက်အားဖြင့် လည်းကောင်း တူသည်ဖြစ်၍ ယဉ်တွဲသင့်သော သုတ်များကို ယဉ်တွဲထားသော သုတ်များ။ (၇၇၆၂-သုတ်)
- အဂုံတ္တရနိကာယ = အဂါတစ်ခုစီ ကျော်လွှန်သော သုတ်များ သို့မဟုတ် တစ်ပါး၊ နှစ်ပါး၊ သံးပါး အစရိုသောအားဖြင့် ၁၁-မျိုးအထိ တရားသဘော အဂါရပ်များကို တိုး၍ တိုး၍ ကျော်လွှန်ပိုမို ပြဆိုအပ်သော သုတ်တော်များ။ (၉၅၅၈-သုတ်)
- ခုခွဲကနိကာယ = အတိုင်းအရှည် ပမာဏအားဖြင့် တို့သော သုတ်တော်များဟု အုပ်စုပါးစု ခွဲခြား သတ်မှတ်ပြီး သံဂါယနာတင် အတည်ပြုကြပါသည်။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွဲ၏ ပါဝစ်နတို့သည်-

- = ဆင်းရဲခုက္ခမှု လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသော ဝိမုတ္တိရသအားဖြင့် ၁-ပါး
 - = ဓမ္မ၊ ဝန်ယအားဖြင့် ၂-ပါး
 - = ဝန်ယ၊ သူတ္ထ၊ အဘိဓမ္မ-ဟူသော ပိဋကတ်အားဖြင့် ၃-ပါး
 - = ဒီယံ၊ မန္တို့မှု၊ သံယူတ္ထ၊ အဂံတ္ထရ၊ ခုခွဲက ဟူသော နိကာယအားဖြင့်
- ၄-ပါး-ဟု အသီးသီး ရွေးထုတ် သတ်မှတ်တော်မူခြော်ပြီး (၇)လတိုင်တိုင် မဂ္ဂနိုင်ငံ ရာဇ်ပြုပြီး သတ္ထပဏ္ဍာဂါတာ၌ အကြောင်းပါးကို အထောက်အပံ့ဖြင့် သံကိုယနာတင် အတည်ပြုတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

အရှင်မဟာကသုပထောရ် အမျှူးရှိသော ပင္းမသံကိုယနာတင် မထောရ် မြတ် ငါးရာတို့၏ ဝါဒအတိုင်း ပြင်ဆင်ဖြုတ်ပယ်ချက်မရှိ လက်ခံ၍ လိုက်နာ ကျင့်သုံးသော ဗုဒ္ဓဘာသာကို “ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ”ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာ အသိုင်းအဝိုင်းက အသိအမှတ် ပြောကြပါသည်။

အချို့က မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာကို ထောက်၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို “ဟိနယာန ဗုဒ္ဓဘာသာ”ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ ဟိနယာနဗုဒ္ဓ ဘာသာ သည် သီးခြားဂိုဏ်းတစ်ခုအဖြစ် ရေးက ရှိခဲ့ဘူးပါသည်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ သည် ဟိနယာနဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်ပါ။

သာသနာတော် နှစ် ၁၀၀-၌ ဝိန္တနိုင်ငံ ဝေသာလီမြို့သား ရဟန်းများ၏ အဓမ္မဝါဒ ၁၀-ချက်ကို သုတ်သင်၍ ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါဝစ်နတို့ကို အရှင်သဗ္ဗကာမိတောရ် အမျှူးရှိသော တိပိဋကဓရ၊ ပဋိသမ္မိဒါပတ္တ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ၈၀၀-တို့ (၈)လတိုင်တိုင် အရှင်မဟာကသုပထောရ် ဆောင်ရွက်တော်မူသည့်အတိုင်း ကာလာသောကမင်း၏ ပစ္စယာနှဂုံဟဖြင့် ဝိန္တနိုင်ငံ ဝေသာလီမြို့ ဝါလီကာရာမျှ ဒုတိယသံကိုယနာတင် အတည်ပြုတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာတော်နှစ် ၂၃၅-ခုနှစ်၌ မိစ္စာအယူရှိသော ရဟန်းများကို သုတ်သင်၍ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္ထထော် အမျှူးရှိသော ရဟန္တာ ၁၀၀၀-တို့ အသောကမင်း၏ ပစ္စယာနှဂါးဟဖြင့် မဂ်စနိုင်ငံ ပါဋ္ဌလိပုတ်မြို့ အသောကာရုံ ကျောင်းတော်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါဝစနတို့ကို (၉)လတိုင်တိုင် သံရိုက်ယနာတင် အတည်ပြုတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာတော်နှစ် ၄၅၀ ဝန္တရိမဏီမင်းလက်ထက်၌ သီရိလက်နိုင်ငံ မာတုလအနုပ် အာလောကလိုဏ်ဂူးဝယ် အရှင်ဓမ္မရက္ခိတမထော် အမျှူးရှိသော ရဟန္တာ ၅၀၀-တို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါဝစနတို့ကို သုတ်သင်၍ ပေထက် အကွရာဖြင့် စတုတ္ထသံရိုက်ယနာတင် အတည်ပြုတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ဤသို့လျှင် သံရိုက်ယနာသုံးတန်တင်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါဝစနတို့ကို သုတ်သင်ပြီး အတည်ပြုတော်မူခဲ့ကြသော အရှင်မြတ်များသည် တက္ကိုသမား များကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီး၍ မိမိထင်ပေါ် ကျော်ကြား မူကို ရွှေတန်းတင်သည့် လူထောင်မြှုံးကြီးများ မဟုတ်ပါ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓမ္မရတနာအားလုံးကို တတ်သိနားလည်ပြီး မပျောက်မပျက် မကွယ်မပအောင် အာဂုပ်ဆောင် စောင့်ရှောက်တော်မူကြသော သွားပရီယတ္ထိ ရရ ပဋိသွို့ဒို့ဒို့ပတ္တ ရဟန္တာအရှင်မြတ်များသာ ဖြစ်တော်မူကြပါသည်။

ဤမြန်မာနိုင်ငံ မန္တလေးမြို့တော်ဝယ် ပိဋ္ဌကတ်သုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော် မကွယ်ပရေးအတွက် သာသနာနှစ် ၂၄၁၅-ခုနှစ်၌ မင်းတုန်းမင်းကြီး၏ ပစ္စယာနှဂါးဟဖြင့် ကျောက်ထက်အကွရာ တင်၍ ပွဲမသံရိုက်ယနာ တင်တော်မူကြသော တိပိဋ္ဌကရရ ဘုရားကြီးဆရာတော် အရှင်ဘဂရထော်အမျှူးရှိသော မထောက်မြတ် တို့သည်လည်းကောင်း၊ သာသနာ တော် ၂၄၉၈-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လ၌ ဆွဲသံရိုက်ယနာ တင်တော်မူကြသော ညောင်ရပ်း ဆရာတော်ဘုရားအမျှူးရှိသော သံရိုက်ယနာဝန်ဆောင် အရှင်မြတ် များသည်လည်းကောင်း၊ သွားပရီယတ္ထိ ကော်မာရီ၊ သာသနမာမက ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်များသာ ဖြစ်ကြပါသည်။

မင်းနှင့် ပြည်သူတို့သည်လည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော် သူတော် ကောင်းတရားကို ဤလောကအတွင်း၌ ထွန်းလင်း တောက်ပအောင် ဆောင် ရွက်ကြသော သာသနာတော်အရေးကိုသာ အလေးပြုတော်မူကြသော သူတော်ကောင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤသို့လျှင် သံဂါယနာတင် ပရီယတ္ထိဝန်ဆောင် အရှင်မြတ်များသည် မိမိတို့ရရှိ ခံစားနေရသော ဝိမုတ္ထိရသ သာသနာတော်ကို မိမိတို့နည်းတူ ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကိုယ်စိကိုယ်စီ ခံစားသုံးဆောင်စေလိုသော ကောင်းမြတ် သော လိုလားမူ ရှိတော်မူကြသောကြောင့် ထိ ဝိမုတ္ထိရသကို ရရှိနိုင်စေသော ပရီယတ္ထိဓမ္မများ မကွယ်ပရေးအတွက် တစိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်တော် မူခဲ့ကြပါသည်။ ပေါ်ပေါက်လာသော တက္ကာဝါဒ အညှစ်အကြေးများ ဝင်ရောက် မလာအောင်လည်း အထပ်ထပ်စိစစ်ပြီး သံဂါယနာတင် အတည်ပြုတော်မူခဲ့ကြပါသည်။ တက္ကာဝါသမားများ ချံမှန်းနေကြသည့် ပရာမတ္ထသဘာဝတို့ကိုသာ ဟောပြုသည့် အသိဓမ္မပိဋကကိုလည်း မည်သည့်သံဂါယနာကမှ မဖြုတ် ပယ်ခဲ့ကြပါ။ အသိဓမ္မ၏ ပရာမတ္ထသဘာဝများကို တတ်သိနားလည် ကျွမ်းကျင် တော်မူကြခြင်းကြောင့် အသိဓမ္မပိဋက၏ တန်ဖိုးကို သိရှိတော်မူကြခြင်း ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိကြောင့် ဤပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံတော်၌ အသိဓမ္မ ပြန့်ပွားရေးလုပ်ငန်းတို့ကို ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့ ကြိုးစား ဆောင်ရွက် နေကြခြင်းသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာရောင် တောက်ပြောင် လင်းလက်စေရေး မကွယ်ပရေးပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဒ္ဒန္တကုဘရာ

(အရွှေမဟာပဏ္ဍာတ)

ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်
နိုင်ငံတော်ပရီယတ္ထိသာသနာနှုတ္တသိုလ်(ရန်ကုန်)

အငြကထာအကြောင်း သိကောင်းစရာ

ပါဌိုတော်

‘ပါဌိုတော်’ဟူသည် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်များ ဘုရားရှင် အတည်ပြု လက်ခံတော်မူခဲ့သော အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝကတို့ ဟောသော တရားတော်များ၊ နတ် ပြဟ္မာတို့ ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသော တရားတော်များတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အငြကထာ

ထိုပါဌိုတော် စာပေတို့၏ အနက်အဓိပါယ်ကို ဖွင့်ပြသော ကျမ်းစာကို ‘အငြကထာ’ဟုခေါ်ပါသည်။ ထိုအငြကထာသည် ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်အခါကပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ ဝန်ယပိဋက္ခု ပဒာာနီသည် ဝန်ယသိက္ခာပဒ် ပါဌိုတော်ကို ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဖွင့်ဆိုဟောကြားတော်မူပါသည်။ အခြားပါဌိုတော်များကို ဘုရားရှင်နှင့် အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက မထော်မြတ်များ ဖွင့်ဆိုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ဖွင့်ဆိုရာ၌ သုဒ္ဓါ, အနက်, နိဒါန်း, ဝွေဗျာ အစရိုသည်တို့ဖြင့် အများနားလည်အောင် ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ယင်းအငြကထာကိုမူလက အငြကထာဟု မသုံးပဲ “ပကိုဏ္ဏကအေသန”ဟု သုံးကြပါသည်။ ယင်းပကိုဏ္ဏက အေသနတော်ကို သံဂါယနာသုံးတန်တင်ထားကြပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ သာသနတော်ကို ဖျက်ဆီးကြသည့် ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရပါသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထောრသည် သာသနနှစ် (၉၀၀) ကျော်မှ ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓ ယောသထောရ် မပေါ်ခင်ကပင် မဟာပစ္စာရီ အငြကထာ၊ ကုရှာန္ဒာအငြကထာ၊ သခေါ်ပအငြကထာ၊ ရူးပစ္စာရီအငြကထာ၊ အန္တကအငြကထာ၊ အရိယအငြကထာ အစရိုသော အငြကထာတို့ ပေါ်နေပါပြီ။ ယင်းတို့တွင် အန္တက အငြကထာသည် အန္တကဘာသာဖြင့် ရေးသားထားပါ

သည်။ ကျွန်ုင်အငြကထာများသည် သီဟိုင်္ခဘာသာဖြင့် ရှိပါသည်။ မဟာ အငြကထာမှတစ်ပါး ကျွန်ုင်အငြကထာများသည် ဝနယအငြကထာများ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအငြကထာများ ပေါ်ထွန်းလာသည့်အခါ ပကိုဇ္ဇာက အေသနာတော်သည် မဟာအငြကထာဟု အမည်သစ်ဖြင့် ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထော်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံသားဖြစ်ပါသည် ဆရာသခင်အရှင်ရေဝတထော်၏ တိုက်ထွန်းချက်ကို ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်ပြီး သီဟိုင်္ခဘာနှင့်သို့ကူးသွား၍ သီဟိုင်္ခဘာသာကို သင်ပါသည်။ သီဟိုင်္ခ ဘာသာ တတ်မြောက်ပြီးမှ သီဟိုင်္ခဘာသာဖြင့် တည်ရှိသော အငြကထာများကို မဂဂ (ပါ့ဌီ)ဘာသာပြန်ဆိုခွင့် ပြုပါရန် မဟာဝိဘာရကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အကြီးအကဲ မထော်မြတ်များအား ခွင့်တောင်းပါသည်။ မထော်မြတ်များက အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထော်၏ အရည်အချင်းကို အကဲဖြတ် သီလိုတော်မူကြသဖြင့် ဂါထာ နှစ်ဂါထာ၏ အဖွင့်ကို ရေးဦးစွာ ရေးသားစေကြပါသည်။ ယင်းစိသုဒ္ဓမဂ် စာမူကို သံယာ့ပရိသတ် အစည်းအဝေး၌ တင်သွင်း ဖတ်ကြားပြီး အကဲဖြတ် တော်မူကြပါသည်။ ပညာရှင်များက ကျော်ကြသဖြင့် သီဟိုင်္ခဘာသာ အငြကထာများကို မဂဂ (ပါ့ဌီ) ဘာသာပြန်ဆိုခွင့်ပြုကြပါသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထော်သည်-

- ၁။ ပါ့ဌီတော် ဝါကျေနည်းအတိုင်း ဖွင့်ဆိုခြင်း။
- ၂။ မဟာအငြကထာ (ပကိုဇ္ဇာကအေသန)ကို ကိုယ်ထည်အဖြစ် ထား၍ ရေးသားခြင်း။
- ၃။ မဟာပစ္စာရိအငြကထာ အစရိသော အငြကထာတို့၌ ယူသင့် ယူထိုက်သော အဆုံးအဖြတ်များကို ယူခြင်း။
- ၄။ မဟာဝိဘာရပါသီထော်တို့နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်း။ (အခြားနိဂာယ များ၏ အယူဝါဒများ မပါဝင်ခြင်း)
- ၅။ တိပိဋက ရှုဏ်းကထော် အစရိသော မထော်မြတ်တို့၏ အဆုံး

အဖြတ်များကို ထည့်သွင်းထားခြင်း။

- ၆။ နှစ်လရှည်ကြာ ရေးကူးရာ၌ဖြစ်ပေါ်လေသာ ပမာဒလေခ
ပုဒ်အမှားအယွင်းများကို သုတ်သင်ထားခြင်း။
- ၇။ သီဟိုင်အကွာရာကို ဖယ်ရှား၍ ဂေဂ အကွာရာများဖြင့် ပြောင်းလဲ
ရေးသား (ဘာသာပြန်)ခြင်း။
- ၈။ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖွင့်ဆိုချက်များကို ချုံးထားခြင်း။
- ၉။ ပါဌိုတော်အစဉ်အတိုင်း ဖွင့်ဆိုခြင်း။
- ၁၀။ ဆိုလိုရင်း အနက်အစိပိုယ် ပေါ်လွှင်ထင်ရှားစေရန် အချို့နေရာ၌
ထိုခေတ်ပတ်ဝန်းကျင်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာဝါး
သာဓကများ ထည့်သွင်းရေးသားခြင်း။
- ၁၁။ အချို့နေရာ၌သာ မိမိ၏ အယူအဆများကို တင်ပြထားခြင်း။

ဤသို့၊ ရေးသားကြောင်းကို နိကာယ်အငြက်ထားကြီးများ၏ အစ
ကန္တာရွှေမွှေကထား၌ ပြည့်ပြည့်စုစု ရေးပြထားပါသည်။

အငြက်ထားဆရာသည် အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ တစ်ပါးတည်းမဟုတ်ပါ၊
အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသ အငြက်ထားများမှ ကြွင်းသာ အငြက်ထားများကို
အရှင်ဗုဒ္ဓဒါး၊ အရှင်ဓမ္မပါလ၊ အရှင်မဟာနာမ အစရိုသော မထောင်မြတ်များက
ဖွင့်ဆို ရေးသားကြပါသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသ၏ အငြက်ထားသစ်ပေါ်လာသည့်အခါး
ပကိုဏ္ဏကအေသနာဟူသော မဟာ အငြက်ထားသည် “ပေါ်ရာယာအငြက်ထား”
(= အငြက်ထားဟောင်း)ဟု၍ အမည်တစ်မျိုးဖြင့် ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။ အရှင်
မဟာဗုဒ္ဓယောသ အစရိုသော အငြက်ထားဆရာတော်များ၏ ဖွင့်ဆိုချက်များကို
အငြက်ထားသစ်ပေါ်လာရာ အချိန်မှ ယနေ့တိုင် ထေရဝါဒ ရဟန်းတော်
များအားလုံးက တည်းတည့်တည်း လက်ခံသင်ယူ ပို့ချဲ့ကြပါသည်။ အခြား
အရှင်ဗုဒ္ဓတ္ထထောင် အစရိုသည်တို့၏ အငြက်ထားများကိုလည်း လက်ခံသင်ယူ

ပို့ချဲ့ကြပါသည်။ ပွဲမ သံရိယနာ၊ ဆဋ္ဌသံရိယနာတို့၏ သံရိယနာတင်၍ လက်ခံတော်မူ့ခဲ့ကြပါသည်။

ထောက်ပေါ်ပေါ် ပုံစံသာသာကို ဖျက်ဆီးလိုကြသော တက္ကာပိုဂိုလ် အချို့ ကသာ အမျိုးမျိုးအပြုံးရှာ ဝေဖန် ဖယ်ရှားနေကြပါသည်။

အဘိဓမ္မအေသနာတော်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာဇ် တပည့် အဆက်ဆက်မှ ယနေ့တိုင်အောင် အမှန်တရားကို ရရှိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ လေးလေးစားစား တတ်သိနားလည်အောင် လွှဲလာသင်ယူပို့ချဲနေကြပါသည်။ အဘိဓမ္မအေသနာကို လက်မခံလိုကြသော ထောက်ပေါ်ပုံစံသာသာကို ဖျက်ဆီးလိုကြသော အသိုင်းအစိုင်းကသာ “ဘုရားဟောမဟုတ်၊ ဓမ္မပဒ အငြကထာ ပေါ်လာမှ အဘိဓမ္မပေါ်လာသည်” အစရှိသည်ဖြင့် မသိနားမလည်သူများ ယုံကြည်လက်ခံအောင် ဟောပြောတိုက်နိုက်နေခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ တိုက်နိုက်မူးများကို လက်ခံကြသော ထောက်ပေါ်နိုင်ငံများ၏ အဘိဓမ္မပို့ဗုဏ်ကို သင်ယူပို့ချဲ မရှိကြပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သာသနာစောင့် မထောက်မြတ်ကြီးများသည် အဘိဓမ္မကို အလွယ်တကူ တတ်သိနားလည်စေရန် တိုတွင်ကြံ့ဆ အဆက် ဆက် ပို့ချဲသင်ယူကြသဖြင့် ရဟန်းတော်များသာမက ယခုခေတ် လူပုဂ္ဂိုလ်များ ပင် အလွယ်တကူ တတ်သိ နားလည် ကျင့်သုံးနေကြပါသည်။ အဘိဓမ္မအေသနာတော် မကွယ်ပရေးအတွက် အဖက်ဖက်က ကြိုးစား အားထုတ်နေကြပါသည်။

အဘိဓမ္မအေသနာဓမ္မများသည် ပညာတရားများကဲ့သို့ အကောင် အထည် ခြင်းဝါးအနေဖြင့် မမြင် မကြားနိုင်ပါ။ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၏ သိမြင်အောင် အားထုတ်လျှင် တတ်သိနားလည်နိုင်ကြပါသည်။ ထိုကြောင့် အဘိဓမ္မပရမထွေ သဘာဝများသည် တကယ်ရှိနေသော သဘာဝဓမ္မ၊ အမှန်သိရမည့် သဘာဝဓမ္မများ ဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓမ္မကို လက်ခံယုံကြည်သော သူတော်စင်များသည် ပရမထွေသဘာဝကို သိမြင်ကြခင်းကြောင့် ယုံယုံကြည်ကြည်ဖြင့် တတ်သိနားလည်အောင် သင်ကြားပို့ချ

ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်နေခြင်း ဖြစ်ကြပါသည်။

ပညတ်များကို ရှုံးတန်းတင်ပြီး ပြုလုပ် ပြောဆိုနေကြသဖြင့် အမြင်မှား၊ အသိမှားများပြစ်ပေါ်လာပြီး ပြဿနာမျိုးစုံ၊ ဒုက္ခမျိုးစုံတို့ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ ပရမတ္တသဘာဝကို သိနားလည်မှသာ ဆင်းရဲ့ဒုက္ခမှ လွှတ်ပြောက် ၍ ပြဿနာများ ငြိမ်းပျောက်ကြပါလိမ့်မည်။ ပညတ်များကို ပယ်ချို့လိုက်လျှင် ပရမတ်သဘာဝကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ပရမတ်သဘာဝကို သိမြင်မှ ဒီဇို့ပြုတ်ပြီး စိပသုနာ လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိပါလိမ့်မည်။ ဒီဇို့ အမြင် မပြုတ်သောကြောင့်သာ ပရမတ္တအဘိဓမ္မာကို လက်မခံနိုင်ခြင်းဖြစ်ပါ သည်။

အမှန်တကယ်ရှိနေသော သဘာဝဓမ္မများဖြစ်၍ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော် တိုင် သဗ္ဗည်းတည်တော်ဖြင့် သိမြင်ပြီး ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။ အမှန်တကယ်ရှိသော သဘာဝဓမ္မများကို သိရှိတော်မူခြင်းကြောင့် သူတော် ကောင်းများသည် ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှ ယန့်တိုင် လက်ခံ ကျင့်သုံး သင်ယူပို့ချ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်နေကြပါသည်။

သံကိုယနာသုံးတန်တင် မထောရ်မြတ်များသည် တိပိဋက သဗ္ဗပရိ-
ယတ္တိရရ၊ ဆွဲဘိုးည်ပနိုးသိမ်္မာဒါပတ္တ၊ တော်စွဲပတ္တ ရဟန္တအရှင်မြတ်များသာ
ဖြစ်တော်မူကြပါသည်။ အဘိဓမ္မာ၏ ပရမတ္တ သဘာဝအစ်အမှန်ကို ကိုယ်တိုင်
သိရှိတော်မူကြပြီးဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်
တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထောရ်သည် အဋ္ဌကထာများကို မိမိကိုယ်ပိုင်
ညာ၏ပညာဖြင့် ဖွင့်ဆိုရေးသားခြင်း မဟုတ်ပဲ ပကိုဏ္ဍကအေသနာ တော်
မဟာအဋ္ဌကထာကို သိပို့၍အကွာရာမှ ဖော်ပြုခဲ့ပြီးသော အစီအစဉ် အတိုင်း
မဂဂ (ပါဌီ) အကွာရာဖြင့် အများအသုံးပြုနိုင်အောင် ဘာသာပြန် ဆိုခြင်းသာ
ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍သာ မဟာအဋ္ဌကထာ၏ ဆန့်ကျင့်ဘက် အဋ္ဌကထာ
ဖြစ်လျှင် ထိခေတ်ကာလကပင် အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓယောသ၏ အဋ္ဌကထာများ
ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပါသည်။ ထောရပါဒီ မထောရမြတ်များသည် ထောရပါဒ်၏
ဆန့်ကျင့်ဘက်များကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖယ်ရှားနေသော အခါဖြစ်ပါသည်။
ထိကြောင့် အဘယ်ရိရိနိ ကာယ, တောဝန္နကာယများကို မဟာဝိဘရ
နိကာယက ထုတ်ပယ်ခဲ့ပါသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထောရ မပေါ်မီ ဘုရားလက်ထက်တော်ကပင်
အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် ရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဘိဓမ္မာကို ဖျက်ဆီးလို
သောကြောင့် တက္ကိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အဘိဓမ္မာနှင့်ဆက်စပ်နေသော ပြဿနာများ
သည် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသထောရ အဋ္ဌကထာသစ်များကို ဘာသာမပြန့်မီ
ကပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

အနောက်တိုင်း သုတေသီများကို ခေတ်မီသည်ဟု လက်ခံကြသော
အခါမှစ၍ အဘိဓမ္မာသင်ကြားမူများ ထိနိုင်ငံများ၌ ကွယ်ပခဲ့ပါသည်။ ယင်း
ဝေဖန်ချက်များ မရောက်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ၌သာ ကံကောင်း ထောက်မသဖြင့်
ယနေ့တိုင် မပျက်စီးအောင် စောင့်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤသည်ကား
ပိမိဉာဏ်မီသမျှ အဘိဓမ္မမာမကပုဂ္ဂိုလ်များအား တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

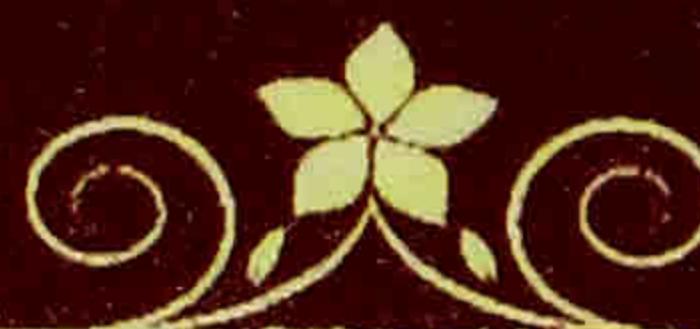

ဘဒ္ဒန္တကုမာရ

(ဘဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ)

ဒုတိယပါမော်ချုပ်ဆရာတော်

နိုင်တော်ပရီယတ္ထိသာသနာ့တက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်)

အသိဓမ္မအေသနာဓမ္မများသည် ပညတ်တရားများကဲ့သို့
 အကောင်အထည် ဖြစ်ဝါးအနေအားဖြင့် မမြင်မကြားနိုင်ပါ။
 ပိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်၌
 သိမြင်အောင် အားထုတ်လျှင်
 တတ်သိနားလည်နိုင်ကြပါသည်။
ထို့ကြောင့် အသိဓမ္မပရမထွေ သဘာဝများသည်
 တကယ်ရှိနေသော သဘာဝဓမ္မ၊ အမှန်သိရမည့်
 သဘာဝဓမ္မများ ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်တကယ်ရှိနေသော သဘာဝဓမ္မများဖြစ်၍
 ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် သွားသွားတော်ဖြင့် သိမြင်ပြီး
 ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။
 အမှန်တကယ်ရှိသော သဘာဝဓမ္မများကို သိရှိတော်မူခြင်းကြောင့်
 သူတော်ကောင်းများသည် ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်မူ
 ယနေ့တိုင် လက်ခံ ကျင့်သုံး သင်ယူ ပို့ချ
 ထိန်းသိမ်း တော့ရောက်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတ

ဘဒ္ဒန္တဘုဇာရုဝေရာ

